

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2015

Lenka Matoušková

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: B6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Bakalářská práce

Účetní oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb

Vedoucí bakalářské práce: doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Autor bakalářské práce: Lenka Matoušková

České Budějovice 2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lenka MATOUŠKOVÁ**
Osobní číslo: **E12145**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Účetnictví a finanční řízení podniku**
Název tématu: **Účetní oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb**
Zadávací katedra: **Katedra účetnictví a financí**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem je prezentovat novou legislativní úpravu, diskutovat současnou podobu způsobu oceňování, aplikaci při platnosti základních účetních zásad, dodržení věrného a poctivého obrazu účetnictví a potřebě zdůraznit praktický význam majetku tohoto druhu pro rozvoj regionu.

Rámcová osnova:

1. Studium zákona č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kdy jsou vlastníci nebo správci kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb.
2. Analýza povinností vést v účetnictví jako majetek také kulturní památky, sbírky muzejní povahy a předměty kulturní hodnoty ve vazbě na legislativu.
3. Vyhodnotit dopad aktuální legislativy na předchozí a aktuální stav vykazování.
4. Diskutovat současnou podobu způsobu oceňování, jeho aplikaci při platnosti základních účetních zásad, dodržení věrného a poctivého obrazu účetnictví, možné důsledky.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

Bewertung von mobilem Kultur, Hessischer museumsverband, Kassel im Juni 2007.

Komárková, A. (2009). Zavedení sbírek muzejní povahy v muzeích a galeriích do účetní evidence.

REGIS (2009): Změna zákona o účetnictví - důležité pro muzea, galerie a památky.

Vodáková, J. (2009). Oceňování ve výši 1 Kč. Účetnictví neziskového sektoru, č. 10, str. 3.

Vyhláška č. 410/2009 Sb., která nahrazuje vyhlášku č. 505/2002 Sb.

Wiesner, T. (2009). Zákon o účetnictví a sbírky muzejní povahy.

Wiesner, T. (2009). Zákon o účetnictví a sbírky muzejní povahy II.

Wiesner, T. (2009). Zákon o účetnictví a sbírky muzejní povahy. 10].

Zákon č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Vedoucí bakalářské práce:

doc. Ing. Jindřiška Kouřilová, CSc.

Katedra účetnictví a financí

Datum zadání bakalářské práce: **3. března 2014**

Termín odevzdání bakalářské práce: **15. dubna 2015**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.

děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (1)
370 05 České Budějovice

doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. března 2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma „Účetní oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb“ vypracovala samostatně a veškerou použitou literaturu a další prameny jsem řádně označila a uvedla v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Záborné 15. dubna 2015

Lenka Matoušková

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucí mé bakalářské práce, paní doc. Ing. Jindřišce Kouřilové CSc., za její odborné vedení, které mi poskytla při psaní bakalářské práce, za cenné rady a vstřícný přístup při soukromých konzultacích. Zároveň patří také poděkování mým nejbližším za podporu při studiu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích

Obsah

Úvod.....	3
1 Cíl a metodika práce	4
2 Základní pojmy.....	6
2.1 Oceňování v účetnictví.....	6
2.2 Právní rámec kulturních památek.....	7
2.3 Předměty kulturní hodnoty.....	8
2.4 Sbírka muzejní povahy.....	8
3 Zavedení sbírek do účetní evidence dle AMG	9
3.1 Základní kroky správců sbírek muzejní povahy	10
3.1.1 Zavedení sbírek muzejní povahy do účetnictví	10
3.1.2 Oceňování sbírek	10
3.1.3 Souborování	11
3.1.4 Inventarizace	12
4 Oceňování ve výši 1 Kč.....	13
4.1 Česká právní úprava.....	13
4.2 Aktuální účetnictví.....	16
4.3 Aktiva národního dědictví podle IPSASs	18
4.3.1 Aktivační přístup.....	19
4.3.2 Neaktivační přístup	19
5 Oceňování kulturních památek v Německu	20
5.1 Zásady	20
5.2 Postup.....	20
5.3 Schéma pro muzea ve spolkové zemi Hesensko	21
5.4 Schéma pro muzea ze Severního Porýní - Vestfálska.....	21
5.5 Schéma pro muzea spolkové země Braniborsko.....	22
5.6 Specifické příklady muzeí.....	22
6 Církevní restituce.....	24
6.1 Vymezení vydávaného majetku v čase	24
6.2 Základní podstata zákona o církevních restitucích	25

6.3	Budoucí vlastníci vydávaného majetku	26
6.4	Rozsah vydávaného majetku.....	26
6.5	Finanční náhrady.....	26
6.6	Stanovení výše finanční kompenzace	28
6.7	Vyplácení církevních restitucí.....	28
6.8	Zákon o hospodářském zabezpečení církví.....	29
6.9	Dohled nad církevním majetkem	29
7	Církevní restituce v číslech	31
7.1	Lesy	31
7.2	Zemědělská půda.....	32
7.3	Zastavěná plocha.....	32
7.4	Vodní plocha	32
7.5	Ostatní plochy	32
8	Kritika zákona o církevních restitucích	33
9	Karlův most	35
9.1	Karlův most v účetnictví	35
10	Hrad Krásna Hôrka	39
11	Litoměřické muzeum	41
12	Závěr	42
13	Summary and keywords.....	45
13.1	Summary	45
13.2	Keywords	45
14	Seznam použité literatury	46
15	Seznam obrázků a tabulek	
16	Seznam příloh	
17	Přílohy	

Úvod

Bakalářskou práci na téma „Účetní oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb“ jsem si vybrala proto, že kombinace účetnictví a zároveň kulturních památek mi přišla velmi zajímavá, zvláště nyní, kdy je toto diskutovaným tématem z důvodu církevních restitucí. Také jsem se chtěla této problematice věnovat na akademické úrovni a porozumět jí.

Povinnost zaznamenávat do účetnictví kulturní památky, sbírky, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby vznikla nabytím účinnosti zákona č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, dnem 1. 1. 2009. Pro účetní jednotky byla stanovena tříletá lhůta pro provedení, tj. do 1. 1. 2012, která by měla představovat dostačující prostor i pro ty účetní jednotky, které mají větší počet tohoto majetku. Do této doby byly v účetnictví zaznamenány pouze památky, které se staly předmětem účetní transakce, např. nákupu.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví obsahuje také nové ustanovení podle kterého se kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, ocení 1 Kč. Tato úprava by měla přinést zlepšení, ovšem většina památek v účetnictví zaznamenána nebyla, proto došlo k jejich ocenění pouze symbolickou hodnotou a tím dochází k narušení věrného a poctivého obrazu účetnictví.

Na základě zjištěných skutečností a výsledků teoretických úvah je i nadále zapotřebí věnovat pozornost této problematice. To by mělo být i cílem předložené práce.

1 Cíl a metodika práce

Cílem mé bakalářské práce je prezentovat novou legislativní úpravu, diskutovat současnou podobu způsobu oceňování, aplikaci při platnosti základních účetních zásad, dodržení věrného a poctivého obrazu účetnictví a potřebě zdůraznit praktický význam majetku tohoto druhu pro rozvoj regionu.

V literární rešerši mé bakalářské práce se zabývám nejprve oceňováním v účetnictví a poté už se konkrétně zaměřuji na vymezení jednotlivých pojmů jako kulturní památka, kterou upravuje zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, dále předměty kulturní hodnoty a sbírky muzejní povahy. Problematika je rozebírána jak z pohledu Asociace muzeí a galerií, tak také z pohledu mezinárodních účetních standardů IPSASs a české právní úpravy, která se nechala inspirovat evropským oceňováním 1 €. Pro porovnání také uvádím oceňování kulturních památek v Německu, kde se používá ocenění tzv. sentimentální hodnotou, která je uváděná jako Erinnerungswert, i přes tuto podobnost zde nalezneme jisté odlišnosti od české právní úpravy. Dále se ve své práci zaměřuji na prohlášení vydané Ministerstvem kultury, o důvodech schválení zákona o církevních restitucích, kde je podrobněji objasněn postup při vydávání církevního majetku, ale také jeho rozsah a zmiňuji nedostatky, které zákon opomenul.

Z praktického hlediska porovnání i konkrétní příklady oceňování kulturních památek. Jako první příklad jsem zvolila Karlův most, který je překvapivě oceněn jinou hodnotou jak 1 Kč. Dle mého názoru je i tak jeho hodnota značně podhodnocena s ohledem na důležitost této kulturní památky v naší historii. Poskytuji, proto přibližný náhled na to, jak byla stanovena hodnota Karlova mostu v průběhu naší historie. Dále jsem vybrala hrad Krásna Hôrka, který se nachází na Východním Slovensku. Jedná se o specifický příklad, při kterém došlo k ocenění na základě pojistné hodnoty, jak je zvyklostí spíše u našich západních sousedů v Německu. V další části jsem se podrobněji věnovala výpočtům, které byly nezbytné pro vydávání církevního majetku a také kauze Litoměřické muzeum, kde docházelo k rozkrádání muzejních sbírek od roku 1989.

Na základě prostudovaných materiálů a příkladů jsem se snažila navrhnout zlepšení v oceňování kulturního dědictví a poukázat na případné nedostatky, které zákon opomenul a je nezbytné je do budoucna řešit.

2 Základní pojmy

2.1 Oceňování v účetnictví

Účetní jednotky se řídí v případě oceňování majetku a závazků způsobem, který jim udává zákon o účetnictví v § 24 a § 25. Při oceňování je nutno rozlišovat tyto situace účtování k okamžiku uskutečnění účetního případu.

Účetní jednotky oceňují majetek a závazky:

- a) K okamžiku vzniku účetního případu; rozumí se tím nabytí majetku a přírůstek závazků nebo úbytek majetku a závazků např. při prodeji aktiv či při splacení závazku v průběhu účetního období (ocenění pořizovací cenou, vlastními náklady či reprodukční pořizovací cenou k okamžiku uskutečnění účetního případu v průběhu roku),
- b) K rozvahovému dni nebo ke konci rozvahového dne reálnou hodnotou (popř. ekvivalencí), ovšem toto přecenění se týká pouze vybraných druhů aktiv a závazků (viz. § 27 zákona o účetnictví); přecenění vybraných aktiv na reálnou hodnotu se zaznamenává do účetních knih a rozdíly mezi oceňováním k okamžiku uskutečnění účetního případu a k rozvahovému dni se vypořádají podle příslušných ustanovení vyhlášky nebo účetních standardů (účetní metody) buď výsledkově, nebo rozvahově (ocenění reálnou hodnotou k rozvahovému dni),
- c) Ke dni otevření účetních knih u zanikající nebo nástupnické společnosti při oceňování majetku a závazků u přeměn, pokud je v souladu s § 54 vyhlášky pro podnikatele uložena povinnost přecenění tohoto majetku a závazků na reálnou hodnotu (přecenění na reálnou hodnotu u přeměn) (Ryneš, 2014).

Z jednotlivých složek majetku a závazků se podle zákona oceňují:

- a) *„Hmotný majetek kromě zásob, s výjimkou hmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,*
- b) *Hmotný majetek kromě zásob vytvořený vlastní činností vlastními náklady,*
- c) *Peněžní prostředky a ceniny jejich jmenovitými hodnotami,*
- d) *Podíly, cenné papíry a deriváty pořizovacími cenami,*
- e) *Pohledávky při vzniku jmenovitou hodnotou; při nabytí za úplatu nebo vkladem pořizovací cenou,*
- f) *Nehmotný majetek kromě pohledávek s výjimkou nehmotného majetku vytvořeného vlastní činností pořizovacími cenami,*
- g) *Nehmotný majetek kromě pohledávek vytvořený vlastní činností vlastními náklady,*
- h) *Kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, ve výši 1 Kč,***
- i) *Majetek v případech bezúplatného nabytí, s výjimkou majetku uvedeného pod písmem e), anebo majetku v případech, kdy vlastní náklady na jeho vytvoření vlastní činností nelze zjistit, a ostatní majetek, který není uveden pod písmeny a) až k), reprodukční pořizovací cenou (Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 25).“*

Od 1. 1. 2009 nabytím účinnosti zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jsou účetní jednotky povinny oceňovat také kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena v hodnotě 1 Kč. Na zavedení tohoto specifického druhu majetku jako kulturní památky do účetní evidence mají účetní jednotky vymezené tříleté období, tj. do 1. 1. 2012.

2.2 Právní rámec kulturních památek

V České republice je základním právním předpisem upravujícím ochranu kulturní památek zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, který nabyt účinnosti dne 1. ledna 1988 a po mnoha úpravách platí dodnes.

Tento zákon ve svém § 1 prohlašuje zájem státu na ochraně kulturních památek a zároveň ukládá státu úkoly, které má pro účely ochrany kulturních památek plnit.

Zákon o státní památkové péči také obsahuje práva a povinnosti vlastníků kulturních památek.

Vlastník kulturní památky je podle § 9 zákona o státní památkové péči povinen:

- pečovat o svoji kulturní památku - udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo krádeží.
- užívat pouze tak, aby ji užíváním nepoškozoval, tedy pouze způsobem, který odpovídá technickému stavu, památkové hodnotě a významu kulturní památky.

Povinnost pečovat o svou kulturní památku a chránit ji nese vlastník na své náklady. Zákon také pamatuje na to, že vlastník kulturní památky nemá dostatek finančních prostředků k tomu, aby tyto své povinnosti plnil, a umožňuje, aby byl vlastníkovi kulturní památky poskytnut podle § 16 zákona o státní památkové péči příspěvek ze státního rozpočtu nebo z rozpočtu obce či kraje (Ministerstvo kultury, 2014).

2.3 Předměty kulturní hodnoty

„Předměty kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb. jsou přírodniny nebo lidské výtvořiny nebo jejich soubory, které jsou významné pro historii, literaturu, umění, vědu nebo techniku a splňují kritéria obsažená v příloze č. 1 této práce (Zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty).“

2.4 Sbírka muzejní povahy

Za sbírku muzejní povahy lze podle zákona č. 122/2000 Sb. považovat nedělitelný soubor majetku, tj. nelze uvnitř tohoto souboru vytvářet další soubory ve smyslu § 24 odst. 4 zákona č. 563/1991 Sb. Používaný pojem „podsbírka“ není součástí našeho právního řádu a nemůže být proto považován, tím méně ztotožňován, s pojmem „soubor“ ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb. (Wiesner, 2009).

3 Zavedení sbírek do účetní evidence dle AMG

Novela zákona č. 304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a s ním související novela vyhlášky č. 505/2002 Sb., pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu byla přijata dne 17. 7. 2008 s účinností od 1. 1. 2010, paragrafy, které se týkají muzeí a galerií však začaly platit již od 1. 1. 2009. Jsou to § 25 odst. A písmeno k), dále § 29 odst. 4, a nakonec § 30 odst. 5.

Schválená novela zákona má značný dopad na evidenci a inventarizaci sbírek muzejní povahy upravených zákonem č. 122/200 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a jeho prováděcím předpisem – vyhláškou MK ČR č. 275/200 Sb. Nově zavádí také pro většinu muzeí a galerií v České republice povinnost oceňování sbírkových předmětů a jejich evidenci. Pokud je sbírka již evidována v Centrální evidenci sbírek na Ministerstvu kultury ČR, musí být pořizována ještě další účetní evidence.

Exekutiva Asociací muzeí a galerií v ČR (dále jen „AMG“) zastává názor, že nelze sbírky muzejní povahy evidovat dle zákona o účetnictví, účtovat o nich, ani je účetně odepisovat, neboť nemají hodnotu pouze finanční, ale jejich hodnota v čase roste a stávají se součástí národního či světového kulturního dědictví. I když zákon dává možnost provedení ocenění během tří let od nabytí účinnosti zákona tj. do 1. 1. 2012, zdá se i tak situace naprosto nereálná a administrativně nepředstavitelná, při takovém množství sbírkových předmětů v muzeích a galeriích.

Nepochybně by toto opatření znamenalo obrovský nárůst potřeb jednotlivých muzeí a galerií v oblasti personálního a finančního zajištění inventarizace. Pokud vezmeme v potaz ty sbírkové předměty, které nebudou oceňovány na základě znaleckých posudků a jejich skutečné tržní ceny, novela postrádá dopad možnosti odcizení či zničení těchto předmětů a následný postih případných pachatelů. AMG v této podobě schválený zákon odmítá, neboť se domnívá, že to může vést k systémovým škodám na našem kulturním dědictví, negativnímu vlivu na společenské vnímání sbírek a také k nárůstu kriminality.

AMG podniká řadu kroků, směřujících ke změně ustanovení zákona o účetnictví (Komárková, 2009).

3.1 Základní kroky správců sbírek muzejní povahy

3.1.1 Zavedení sbírek muzejní povahy do účetnictví

Základním krokem je vyhotovení účetních dokladů – průkazných účetních záznamů, jejichž náležitosti upravuje zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Při vyhotovení účetních dokladů lze použít odkaz na Centrální evidenci sbírek muzejní povahy (dále jen „CES“) vedenou podle zákona č. 122/2000 Sb., která plní funkci účetního záznamu (osvědčení o zápisu sbírky muzejní povahy do CES a aktuální výčet evidenčních čísel sbírkových předmětů, které sbírku tvoří).

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 122/2000 Sb. je sbírkou muzejní povahy: *„Sbírka, která je ve své celistvosti významná pro prehistorii, historii, umění, literaturu, techniku, přírodní nebo společenské vědy; tvoří ji soubor sbírkových předmětů shromážděných lidskou činností.“* Uvedená definice slouží k rozhodování Ministerstva kultury o žádostech podaných podle ustanovení § 3 odst. 2 věty druhé zákona č. 122/2000 Sb.

Zákon č. 122/2000 Sb. také uložil povinnost státu a územním samosprávným celkům zapsat sbírky muzejní povahy do CES, kterou vede Ministerstvo kultury. Sbírkou muzejní povahy ve vlastnictví státu zapsalo ministerstvo na základě zákonného zmocnění povinně, avšak na základě žádosti jednotlivých majitelů nebo správců sbírek. Zákon č. 122/2000 Sb. se vztahuje pouze na ty sbírky muzejní povahy, zapsané v Centrální evidenci sbírek podle tohoto zákona.

Jestliže jsou účetní jednotky povinny vést v účetní evidenci jako majetek také sbírky muzejní povahy, týká se to pouze sbírek muzejní povahy, které jsou přesně definované a uznávané osvědčením o zápisu do CES.

3.1.2 Oceňování sbírek

Ocenění sbírek je požadovanou podmínkou jejich zavedení do účetnictví, jinak není možné vyhotovit účetní doklad. Je-li známá pořizovací cena sbírky muzejní povahy, uvede se v účetním dokladu tato cena. Pokud pořizovací cena není známá, uvede se v účetním dokladu cena 1 Kč.

Požizovací cenou sbírky muzejní povahy je cena, za níž byla sbírka muzejní povahy nynější účetní jednotkou pořízena, tj. pořízena nákupem a došlo k jejímu zaúčtování jako výdajové položky s existujícím výdajovým dokladem.

Ceny, o kterých existuje záznam např. ve sbírkové evidenci, ale neexistuje k nim doklad, se neberou v potaz. Ceny, ke kterým existoval doklad, ale neprošly účetnictvím nynější účetní jednotky, pouze účetnictvím jejího právního předchůdce, se také neberou v potaz. Účetní jednotka je povinna podle zákona č. 563/1991 Sb., soubory, které byly uznány jako sbírky muzejní povahy zápisem do CES ocenit 1 Kč s výjimkou situace, kdy pořizovací cena známa je (tato situace není známa, ovšem nelze jí do budoucna vyloučit).

Z pohledu praxe:

- a) územní samosprávné celky, příspěvkové organizace či organizační složky státu (účetní jednotky) zavedou do účetnictví všechny sbírky muzejní povahy, u nichž jsou v CES vedeny jako majitelé nebo správci a dostali osvědčení o jejich zapsání do CES od Ministerstva kultury, s oceněním 1 Kč,
- b) sbírky muzejní povahy ztotožní s jejich názvy a evidenčními čísly, které jim ministerstvo určilo (číslo je uvedeno v osvědčení); v případě muzeí a galerií jde zpravidla o jednu sbírku muzejní povahy, výjimečně o 2 - 3 sbírky.

3.1.3 Souborování

Co je souborem stanoví zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, když stanoví povinnost zaznamenat jako majetek v účetní evidenci sbírky muzejní povahy, tj. soubor věcí takto definovaný zákonem č. 122/2000 Sb. a Ministerstvem kultury osvědčením zápisu do CES. Společné znaky částí nebo prvků tohoto souboru uvádí charakteristika sbírky uvedená v CES.

Pokud dojde k rozšiřování nebo zužování souboru, který je oceněn ve výši 1 Kč, o další věc, sbírka muzejní povahy bude stále oceněna pouze 1 Kč, protože to nic nemění na faktu, že pořizovací cenu sbírky neznáme.

3.1.4 Inventarizace

Povinnosti související s inventarizací podle zákona č. 122/2000 Sb. a ve lhůtách stanovených vyhláškou č. 275/2000 Sb. nejsou dotčeny (Wiesner, 2009).

Také v zemích Evropské unie stoupá tendence oceňovat „fiktivní cenou“ ve výši 1 Kč, resp. 1 € kulturní památky a obdobný majetek, u kterého je problematické nebo neefektivní stanovit jeho ocenění jiným způsobem.

Nejde ani tak o rozšíření předmětu účetnictví, ale pouze o zjednodušení metodiky oceňování. Jestliže jsou tyto druhy majetku vedeny již v jiných evidencích, není známa jejich pořizovací cena a nebylo o nich účtováno, potom jejich zavedení do účetnictví nemusí být překážkou. S ohledem na ustanovení § 10, § 33 a § 33a zákona budou využitelné jako účetní záznamy i informace uvedené v těchto evidencích.

Z hlediska členění analytických účtů bude tento majetek členěn podle způsobu jejich ocenění, tzn. „fiktivní cenou“ nebo pořizovací cenou, případně reálnou hodnotou podle ustanovení § 27 odst. 1 písm. h). Tímto způsobem lze zabezpečit odpovídající vypovídací schopnost účetnictví i při odlišném způsobu ocenění. V příloze k účetním výkazům za Českou republiku budou uvedeny vysvětlující informace k těmto skutečnostem.

Zákon zmocňuje Ministerstvo financí k vydání vyhlášky o požadavcích na inventarizaci majetku a závazků. Inventarizace je jedním z nejdůležitějších prostředků pro srovnání skutečnosti a účetních záznamů v účetnictví. Upřesnění pravidel pro tuto oblast je nutné pro zajištění srovnatelnosti výsledků inventarizací, formalizaci provádění inventarizací a opatření následujících činností, které souvisí s inventarizací (Regis, 2009).

4 Oceňování ve výši 1 Kč

V nedávné době vzbudila hlavně mezi účetními orientujícími se na oblast veřejného sektoru zájem novela zákona č. 304/2008 Sb., kterou se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZU“). Tato novela doplňuje § 25 v bodě 1 k) o ustanovení, podle kterého se kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, pokud není známa jejich pořizovací cena, oceňují ve výši 1 Kč.

Vzhledem k tomu, že většina účetních jednotek je zahrnuta do sféry veřejného sektoru, kde tyto jednotky disponují význačným potenciálem takových aktiv. V návaznosti na to se rozpoutala rozsáhlá diskuse o významu účetní evidence kulturních památek a podobných majetkových položek v účetních výkazech. Nabízí se nám otázky, zda tato evidence má dostačující vypovídací schopnost, když jsou tato aktiva těžce ocenitelná a navíc podle uvedené novely budou v účetních výkazech stejně evidována v ocenění symbolickou cenou.

4.1 Česká právní úprava

Termíny kulturní památka, sbírka muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavba jsou naší legislativou jednoznačně vymezeny. Např. kulturní památka v zákoně č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, sbírka muzejní povahy v zákoně č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo předměty kulturní hodnoty v zákoně č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění pozdějších předpisů a další legislativě (zejména v prováděcích vyhláškách k uvedeným zákonům).

Pokud jde o oceňování, přichází s výslovným požadavkem, aby kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, o kterých se dosud vůbec neúčtovalo, nebo které byly evidovány na podrozvahových účtech pouze v ceně nekvalifikovaného odhadu, protože odpovídající ocenění nebylo k dispozici, byly nově oceněny ve výši 1 Kč. Požadavek se tedy netýká těch aktiv, u kterých je

pořizovací cena prokazatelně známa, ale především aktiv doposud v účetnictví nevidovaných.

Předpokladem je tedy samotná identifikace. Tato prvotní identifikace bude vyžadovat aktualizaci majetkových registrů, což může zejména účetním jednotkám s velkým rozsahem dlouhodobého majetku (zejména organizačním složkám státu) dělat značné potíže. To naznačují i výsledky kontrol Nejvyššího kontrolního úřadu provedené v mnoha rezortech, poukazující na nedostačující komunikaci mezi účetní a majetkovou evidencí (zejména v případě nemovitostí). Mnohdy v současné době nejsou k dispozici ani prvotní účetní dokumentace k uvedenému majetku, jelikož se jedná o majetek, kterým účetní jednotky nebo jejich předchůdci disponují desítky nebo dokonce stovky let.

Prvním krokem účetní evidence kulturních památek a podobných aktiv musí být aktualizace majetkových registrů ve spolupráci s pracovníky logistiky (zahrnující inventarizaci včetně kontrol a dohledání nabývacích titulů, jednotlivých účetních dokladů atd.) a vložení získaných dat do účetního systému, což samozřejmě není krátkodobou záležitostí. Na tento problém reaguje novela zákona vymezením tříleté lhůty pro provedení ocenění, tj. od 1. 1. 2009 – 1. 1. 2012. Toto období by mělo představovat dostačující prostor pro zaevidování majetku, provedení inventarizace, kontrolu nabývacích titulů a účetních dokladů a přenos majetkových dat do účetního systému (Vodáková, 2009).

Zařazení vybraného majetku probíhá dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., následovně:

„Účet 021 – nemovité kulturní památky oceněné pořizovací cenou nebo reprodukční pořizovací cenou; technické zhodnocení nemovité kulturní památky a církevní stavby oceněné podle § 25 odst. 1 písm. k) zákona o účetnictví (technické zhodnocení nemovité kulturní památky a církevní stavby oceněné 1 Kč)

Účet 022 – samostatné movité věci a soubory majetku mimo souboru v případě kulturních památek, předmětů kulturní hodnoty a sbírek muzejní povahy,

Účet 029 – technické zhodnocení majetku oceněného 1 Kč (dle § 25 odst. 1, písm. k) zákona č. 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů) mimo technického zhodnocení nemovitých kulturních památek a církevních staveb,

Účet 032 – kulturní předměty bez ohledu na výši ocenění, zejména kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty, umělecká díla apod., včetně souborů tohoto majetku. Tedy výše uvedené předměty a soubory oceněné 1 Kč (Jahnová & Vaidová, 2011).“

Samotné ocenění 1 Kč má především výhody v jednoduchosti a nezanedbatelné úspoře nákladů. Na druhé straně se tento přístup neshoduje s požadavkem na věrné zobrazení předmětu účetnictví. Tam, kde je pořizovací cena známa z minulosti, je podle komentované novely ZU tento typ ceny použit také bez ohledu na případné zohlednění dnešních podmínek. Jde o obvyklé uplatnění historického principu v případě oceňování majetku při pořízení.

Změny v ocenění kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb uvedené v novele zákona č. 304/2008 Sb., kterou se mění ZU, dále konkretizují navazující novely jednotlivých prováděcích vyhlášek.

Vyhláška č. 472/2008 Sb., kterou se mění vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy, organizačními složkami státu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 472/2008 Sb.“).

Novela vyhlášky upřesňuje:

- obsahové vymezení některých položek rozvahy (balance),
- vykazování technického zhodnocení kulturních památek, církevních staveb,
- úpravu odpisování výše uvedeného majetku,
- nově definuje metodu oceňování souboru majetku.

„Obsahové vymezení položky „A.3. Stavby“, kde byl vypuštěn výčet způsobů pořízení u nemovitých kulturních památek. Nově položka „A.3. Stavby“ obsahuje nemovité kulturní památky oceněné pořizovací nebo reprodukční pořizovací cenou (bez ohledu

na způsoby pořízení). „A.3. Stavby“ obsahuje také technické zhodnocení nemovité kulturní památky a církevní stavby oceněné ve výši 1 Kč.

Umělecká díla a předměty tvoří zejména umělecká díla, sbírky, předměty kulturní hodnoty a obdobný movitý majetek bez ohledu na výši ocenění, který není součástí stavby ani zbožím, včetně movitých kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty oceněných ve výši 1 Kč a včetně souborů tohoto majetku oceněných také ve výši 1 Kč.

Odpisování majetku je v zákoně doplněno výčtem majetku odpisovaného příspěvkovými organizacemi o technické zhodnocení u nemovitých kulturních památek a církevních staveb oceněných ve výši 1 Kč. Naopak samotný majetek, soubory tohoto majetku oceněné ve výši 1 Kč a technické zhodnocení tohoto majetku, s výjimkou technického zhodnocení nemovitých kulturních památek a církevních staveb, se neodpisují.“

4.2 Akruální účetnictví

V souladu se sklonem k postupné harmonizaci účetních pravidel států Evropské unie byl v nových členských zemích včetně České republiky zahájen proces zavádění tzv. akruálního účetnictví do oblasti účetnictví veřejného sektoru. Příčinou byla snaha o zvýšení transparentnosti účetních dat na makroekonomické a mikroekonomické úrovni a rozšíření možností ekonomické kontroly subjektů závislých na rozpočtových prostředcích. Zjednodušeně je možné říci, že akruální účetnictví tak, jak je chápáno mezinárodními účetními standardy pro veřejný sektor (dále také „IPSASs“) je obdobou podvojného účetnictví, které u nás používají podnikatelé, ovšem s respektováním specifík vlastních účetním jednotkám s vazbou na rozpočet.¹

¹ IPSASs ve svém účetnictví používá např. Evropská komise a většina vyspělých zemí světa, které tyto standardy v pozměněné podobě uplatňují do národních účetních legislativ.

Akruální účetnictví, proti tradičním účetním systémům používaných v účetních jednotkách s vazbou na rozpočet, nabízí možnosti vylepšení evidence nejen výdajů, ale i nákladů. Dále také ve srovnání s účetnictvím podnikatelů zajišťuje důkladnou evidenci rozpočtových vztahů.

Hlavním cílem zavádění akruálního účetnictví je podpoření manažerského přístupu k hospodaření s rozpočtovými zdroji. Zvláště v prostředí pokračující ekonomické krize a krácení rozpočtových zdrojů se data získaná z akruálního účetnictví mohou stát žádoucím prostředkem vnitřního ekonomického vedení nebo také důvodem pro rozpočtová vyjednávání (např. odpisy dlouhodobého majetku mohou sloužit jako poklad pro vyjednávání o provozních i investičních zdrojích).

Snad nejdůležitější rozdíl mezi tradičním účetnictvím a účetnictvím akruálním spočívá v porozumění smyslu a obsahu účetních dat. IPSASs na účetní data nahlíží z pohledu jejich důležitosti pro uživatele. Funkcí účetního výkaznictví je poskytovat data významná pro rozhodování uživatelů. Za důležitou se přitom považuje taková informace, jejíž nedodržení nebo nesprávné uvedení by mohlo mít vliv na rozhodování uživatelů.

U nás je smysl účetního výkaznictví v případě účetních jednotek veřejného sektoru stále podceňován a existující účetní data nejsou ve větší míře pro ekonomické řízení využívána. Podceňován je mnohdy i obsah účetních dat. Při zavádění akruálního účetnictví je nutné v prvé řadě změnit pohled na význam účetních dat, jejich obsah a možnosti použití, a to nejen u samotných účetních, ale zejména u pracovníků ostatních útvarů (např. v případě organizačních složek státu zejména pracovníků logistiky).

Jestliže se na kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby podíváme z budoucí perspektivy významnosti pro uživatelské rozhodování, a zvážíme, že mnohé účetní jednotky vlastní mnoho těchto aktiv, můžeme potřebu na jejich účetní evidenci brát jako systémový krok směřující k postupnému zvýšení vypovídací schopnosti účetních dat ve veřejném sektoru.

V případě ocenění kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb ve výši 1 Kč, zde lze mít při ocenění jednotnou fiktivní

cenou o jejich objektivním zaznamenání v účetních výkazech právem pochybnosti. Na druhé straně, mnohá tyto aktiva mají tak jedinečnou povahu, že i jejich ocenění jiným typem ceny by bylo zvláště obtížné, nákladné a objektivita takového ocenění by byla rovněž sporná.

4.3 Aktiva národního dědictví podle IPSASs

IPSASs zde používá stručný termín aktiva národního dědictví (heritage assets) a z pohledu účetní metodiky je konkrétně řeší standard č. 17 (IPSAS 17 - Pozemky, budovy a zařízení/IPSAS 17 - Property, Plant and Equipment).

Aktiva národního dědictví jsou charakterizována jako aktiva s historickým, uměleckým, vědeckým, geofyzikálním a ekologickým rysem držena a uchovávaná zejména pro jejich přínos poznání a kultury a tento účel je nejdůležitější záměrem jejich držení účetní jednotkou. IPSAS 17 uvádí, že jako aktiva národního bohatství jsou položky aktiv značeny pro svůj kulturní, ekologický nebo historický význam. Jako příklady těchto aktiv standard vypočítává historické budovy a památky, archeologická naleziště, chráněná území a přírodní zdroje nebo např. umělecká díla.

Obvykle bývají aktiva národního dědictví charakterizována těmito znaky:

- je nepravděpodobné, že jejich cena ve finančním vyjádření založeném jedinečně na tržním principu bude zcela odrážet jejich hodnotu z pohledu jejich důležitosti pro kulturu, životní prostředí, vzdělávání a historii,
- prostřednictvím právních a statutárních prostředků lze určit zákaz nebo přísné omezení možnosti jejich prodeje;
- často bývají nenahraditelná a jejich hodnota může postupem času růst, i přes jejich případné materiální chátrání,
- odhad doby jejich využitelnosti může být těžké, v některých případech může jít o několik stovek let.

U aktiv národního dědictví je tedy podstatný jejich přínos poznání a kultury, přičemž tento přínos by měl být hlavním důvodem pro jejich držení. V případě, že aktivum národního dědictví je drženo za jiným účelem a tím pádem generuje peněžní přírůstky, můžeme se na něj dívat jako na běžnou položku pozemků, budov a zařízení. Za příklad

můžeme uvést historickou budovu, ve které je provozována restaurace. Účetní evidence budovy se v tomto případě bude po dobu provozu restaurace řídit účetními pravidly platnými obecně pro budovy, pozemky a zařízení, nikoliv pravidly pro aktiva národního dědictví.

Obtížnost oceňování některých položek aktiv národního dědictví si uvědomují i samotní tvůrci IPSASs, kteří vycházejí ze známého předpokladu, že tato aktiva by měla být zveřejněna v účetních výkazech v ceně, která poskytuje uživateli spolehlivou a podstatnou informaci pro jeho rozhodování. Proto umožňují při oceňování aktiv národního dědictví výběr ze dvou možností, tzv. aktivačního nebo neaktivačního přístupu.

4.3.1 Aktivační přístup

- vychází z podmínky ocenění a vykázání aktiva v rozvaze pomocí pořizovacích nákladů nebo reálné hodnoty,
- používán je zvláště u aktiv národního dědictví schopných generovat peněžní přírůstky a v takovém případě je možno použít ocenění pomocí reálné hodnoty nebo pořizovacích nákladů v případě, že se jedná o nově pořizované aktivum, jehož pořizovací náklady se od reálné hodnoty příliš zřetelně neodlišují.

Pokud nelze výše uvedený přístup použít nebo by jeho použití nepřineslo spolehlivou informaci o ceně, použije se tzv. neaktivační přístup.

4.3.2 Neaktivační přístup

- aktivum není vykazováno přímo v rozvaze, ale doplňující informace (pořízení, změny a vyřazení) by měly být zveřejněny v samostatném výkaze doplňujícím účetní závěrku.

V tomto výkaze by dále měly být zveřejňovány např. údaje o způsobu nabytí aktiva a pořizovacích nákladech na jeho opravy a údržbu. Pro způsob uvedení aktiv národního dědictví v účetních výkazech je tedy důležitá schopnost účetní jednotky spolehlivě toto aktivum ocenit (Vodáková, 2009).

5 Oceňování kulturních památek v Německu

V rámci kontroly nového vedení (NVS), jsou obce povinny oceňovat jejich majetek a vytvořit zahajovací rozvahu. V Hesensku bylo konečným datem pro přechod na nové potřeby zákona datum 1. 1. 2009. Ocenění se také týká movitého a nemovitého kulturní dědictví. Ředitelé muzeí mají povinnost finančně oceňovat své sbírky. Tato metoda vyvolává kulturně - politické, etické, procesní a finanční problémy, které je potřeba před oceněním zvážit.

5.1 Zásady

- muzejní sbírky nelze považovat za komoditu, podle které lze stanovit tržní hodnotu,
- muzejní trh je uzavřený pro přístup veřejnosti, tak aby byl zachován dalším generacím,
- využití komerčních sbírkových předmětů je vyloučeno,
- provádět prodej muzejních objektů k vyrovnání finančních deficitů je vyloučeno z provozu muzea,
- pro rovnováhu hodnoty sbírky nevycházíme z její kulturně historické hodnoty.
- výsledek získaný ze zahajovací rozvahy muzejních sbírkových předmětů nemusí vždy odpovídat hodnotám pojištění,
- dostatečná kapacita počtu pracovníků pro individuální posouzení sbírkových předmětů.

5.2 Postup

- jednotná a jasná pravidla pro hodnocení široké škály muzeí,
- sbírky na federální, státní a okresní úrovni nejsou k dispozici,
- v různých předpisech a doporučení je často řeč jen o uměleckých dílech,
- existují požadavky, které mohou být založeny na obecné dohodě zákonné úpravy týkající se postupu mezi muzeem a správou města,
- náklady na sběr a vyhodnocení muzejních kousků by měly být přiměřené jejich přínosům.

Základem pro hodnocení je:

1. Pořizovací cena
2. Odhad nebo vypočítaná hodnota (tržní hodnota)
3. Pojistné hodnoty, které jsou v německém účetnictví často využívány

V praxi se nyní používá navíc tzv. citová hodnota, neboli symbolická hodnota 1€.

5.3 Schéma pro muzea ve spolkové zemi Hesensko

- objekty staré zásoby z období mezi 1. 1. 1999 a počátečním rozvahovým dnem jejich zakoupení, jsou vykazovány v pořizovací ceně, jejich zachycení je včetně DPH a dalších nákladů,
- objekty staré zásoby, které byly získány za úplatu nebo bezplatně před 1. 1. 1999, patří do skupiny s odhadovanou hodnotou nebo citovou hodnotou.

Případy oceňování sbírek ve výši 1 €:

- pokud objekty nelze spočítat, můžeme ocenění vypočítat pomocí hmotnosti,
- společné pravidlo se vztahuje na mnoho starých zásob a také pro datum zahájení rozvahy a s tím přichází jisté komplikace.

Doporučení zemí pro obecné rozpočty jsou také ze Severního Porýní - Vestfálska a Braniborska. To se vztahuje na jednotlivé kusy, pro skupiny objektů nebo také jako hodnota pro celkové hospodaření muzea. Objektům na vysoké úrovni a skupinám objektů lze přiřadit jejich pojistnou hodnotu.

V nařízení NKF se uvádí:

„Pro péči o významné kulturní památky jsou tyto památky dlouhodobě pojištěny, pokud tomu tak není, bude muset být stanovena pojistná hodnota. Ostatní umělecké předměty a jiné významné kulturní objekty pro historii mohou být uznány v sentimentální hodnotě.“

5.4 Schéma pro muzea ze Severního Porýní - Vestfálska

Kulturní výbor Svazu měst Severního Porýní - Vestfálska však na druhé straně navrhuje, ocenit umění a kulturní objekty vždy na sentimentální hodnotu 1 €. Program by měl čelit nebezpečí fiskálního využití muzejních sbírkových předmětů.

5.5 Schéma pro muzea spolkové země Braniborsko

Pokyny pro hodnocení a podávání zpráv o obecních prostředcích Braniborska udávají:

"Movité předměty umění (např. sochy), zásoby muzeí a sbírky, pokud nejsou známy pořizovací a výrobní náklady mohou být vykázány v hodnotě 1 €. Výjimku tvoří případy, které jsou trvale pojištěny, v těchto případech se pojištění stává oceňovací hodnotou."

Je nutné poznamenat, že pojistné hodnoty jsou často jen vydávány a nepředstavují hodnotu uložených exponátů. Vyvozování stanovené hodnoty pro část muzejních sbírek na celková je pravidlem, proto není vhodná.

Stanovení reálné hodnoty na základě ocenění zejména z důvodu nákladnosti znaleckých posudků jsou vyloučeny. Systematické odepisování muzejních sbírek a uměleckých předmětů není nutné.

5.6 Specifické příklady muzeí

- 1) Ve víceúčelovém muzeu jsou všechny objekty, které jsou zdaněny méně než 2 500 € oceněny v hodnotě 1 €. Objekty vyšší hodnoty, než je hodnota 2 500 €, budou posuzovány individuálně. Zde bude použita tržní nebo pojistná hodnota.
- 2) Ve vlastivědném muzeu je celé archeologické a etnografické hospodářství oceňováno v sentimentální hodnotě 1 €. Umělecké sklady jsou oceňovány odděleně.
- 3) Další městské muzeum využívá listy (listy k zamluvení) k péči, které jsou k dispozici od roku 1994 k nákupu uměleckých objektů. Další stav zásob se vybaví paušálním oceněním, které se odhlasovalo.
- 4) V průmyslových a technologických muzeích bude strojům a přístrojům přiřazena hodnota šrotu, protože výrazně převyšuje hodnotu 1 €. Dalším muzejním předmětům je přiřazena sentimentální hodnota. (Hodnota kovů a drahých kovů je velmi nestabilní, proto je tato metoda sporná.)
- 5) Technické muzeum bude hodnotit celý inventář paušální hodnotou 1 €.

6) Velké víceúčelové muzeum tvoří tři skupiny hodnot. Kde:

- objekty staré zásoby, u kterých jsou pořizovací náklady známy, jsou tyto náklady zachyceny,
- objekty staré zásoby, u kterých náklady nejsou známy, jsou ve skupině s odhadovanou hodnotou,
- reálná hodnota nebo sentimentální hodnotu k ocenění.

Ve skupinách hodnot je vždy 6 podskupin se středními hodnotami, kam jsou přiřazeny jednotlivé objekty.

Hodnota skupiny A je přiřazena k objektům s vysokou individuální hodnotou (250 000 € a výše). Hodnota skupiny B je přiřazena k objektům s mírnou jedinou hodnotou (249 000 - 476 €). Do hodnoty skupiny C patří objekty pod 475 €. Tyto objekty jsou oceňovány jednotně v hodnotě 1 €.

7) Přírodní historické muzeum sdílí své sbírky v pěti skupinách předmětů. Každá skupina bude oceněna o standardní hodnotu 10 000 až 20 000 €.

8) Další přírodní historické muzeum je součtem jednotlivých akvizičních objektů. Pokud tomu tak není, nebo se jedná o dar, je € 1 ks za objekt nebo se skupina objektů odhaduje.

Tyto příklady ukazují, že posuzování movitého kulturního dědictví v jednotlivých případech je řešeno jinak. Doporučení a předpisy zemí vždy poskytují prostor pro praktickou aplikaci. Je důležité, aby se začalo včas zabývat touto problematikou a stanovil se reálný způsob ocenění (Hessischer museumverband, 2007).

6 Církevní restituce

Problematika oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb určitě také souvisí s církevními restitucemi, které byly v nedávné době dost diskutovaným tématem. Rozhodla jsem se tedy uvést nejdůležitější důvody schválení zákona o církevních restitucích, které vydalo samo Ministerstvo kultury.

6.1 Vymezení vydávaného majetku v čase

Návrh zákona se plně řídí principem, že se nebude vydávat či nahrazovat majetek zabavený před 25. únorem 1948.

Zákon udává, že se napravují pouze křivdy spáchané od 25. února 1948 do 1. ledna 1990. S tím, že za původní církevní majetek se považuje pouze majetek ve vlastnictví církve alespoň po část tohoto období. V ustanoveních o vydávání majetku je vždy znovu výslovně uvedeno, že se vydá pouze majetek, který náležel do původního církevního majetku.

K tomu návrh zákona udává ustanovení, že se nevydávají věci konfiskované na základě Benešových dekretů (§ 8 odst. 1 písm. h) návrhu zákona).

Pozemkový fond a Lesy ČR budou provádět kontrolu splnění toho, že se neprolamuje hranice 25. února 1948 a také budou každý uplatněný nárok na vydání věci přezkoumávat. Následně pozemkové úřady budou znovu kontrolovat splnění všech zákonných podmínek.

Není pravda, že zařazení majetku, který podléhal revizi 1. pozemkové reformy (zákon č. 142/1947 Sb.), prolamuje hranice 25. února 1948.

Zákon o revizi první pozemkové reformy byl sice přijat 11. července 1947, avšak k realizaci došlo až po 25. únoru 1948. Od tohoto data komunisté tento zákon už nerespektovali a protiprávně konfiskovali majetek bez náhrady. Pokud by bylo skutečně dodrženo ustanovení zákona, majetek by se církvím nevracel.

Již v období 1. republiky proběhla první pozemková reforma, kdy došlo k vyvlastnění části církevního majetku, s tím rozdílem, že došlo k náhradě tohoto majetku.

Nárok na vrácení takového majetku vzniká v případě, že se stát musel stát vlastníkem až po 25. únoru 1948 a že církvím nebyla vyplacena žádná náhrada za vyvlastněný majetek.

6.2 Základní podstata zákona o církevních restitucích

Podstatou restitučních zákonů z 90. let (zákon o půdě, zákon o mimosoudních rehabilitacích) bylo odstranění vzniklých majetkových křivd formou obnovy vlastnictví k původnímu majetku. Základem navrhovaného zákona je narovnání vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a nastolení kvalitativně nových majetkových vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi. Vydání části původního majetku je pouze jednou z částí narovnání vztahů. Je třeba zdůraznit, že hlavním cílem zkonfiskování církevního majetku po roce 1948 bylo zničení hospodářské nezávislosti církví a likvidace náboženské svobody. Právě tuto křivdu by měl navrhovaný zákon napravit.

Pokud pak konkrétně srovnáváme nároky podle navrhovaného zákona a zákona o půdě lze uvést toto:

- podle zákona o půdě byly povinnými osobami kromě státu i obce, kraje, právnické osoby soukromého práva i fyzické osoby, nyní podle navrhovaného zákona se vydává pouze majetek státu,
- podle zákona o půdě se hradilo znehodnocení vydávaného majetku, nyní se znehodnocení nehradí,
- podle zákona o půdě se poskytovala náhrada za mrtvý a živý inventář, nyní se takové náhrady neposkytují,
- podle zákona o půdě se poskytovaly náhrady, pokud na původních pozemcích existovaly trvalé porosty, nyní se takové náhrady neposkytují.

Navíc na rozdíl od restituentů, kterým byl majetek vrácen už v 90. letech, církve nemohou 20 let čerpat ze svého majetku žádné výnosy. Jenom výnosy z církevních lesů za tuto dobu dosahují miliardových hodnot.

6.3 Budoucí vlastníci vydávaného majetku

Návrh zákona o církevních restitucích se týká celkem 17 církví, z nichž katolickou církev reprezentují Církev římskokatolická a Církev řeckokatolická. Zbylých 15 církví nemá na Vatikán žádnou vazbu. Návrh zákona se o něm vůbec nezmiňuje.

U církve římskokatolické a řeckokatolické bude majetek vrácen pouze konkrétním církevním subjektům (tj. farnostem, biskupstvím, řádům, charitám apod.), nikoli Svatému stolci. České církevní právnické osoby budou s majetkem, který jim bude vrácen, disponovat podle svého uvážení a schopností. Tento majetek bude nepochybně církvemi použit na duchovní, charitativní, kulturní, společenské, školské a ostatní služby a to hlavně v místech, kde církve působí, tedy pro konkrétní občany České republiky, pro rozvoj obcí, sociální projekty a další věci.

6.4 Rozsah vydávaného majetku

Zákon předpokládá, že se církvím vydá cca 200 tis. ha naturálně a 61 tis. ha se finančně odškodní. Ve srovnání s vrácením majetku podle zákonů z 90. let se však jedná o malé množství majetku. Podle zákona o půdě se fyzickým osobám vydalo cca 1 400 tis. ha půdy. Pokud jde o obce, těm se vrátilo jenom lesní půdy cca 400 tis. ha. Pozemkový fond pak v letech 1999 – 2010 prodal 525 tis. ha státních pozemků.

Podle zákona může být církvím navrácen pouze majetek, u kterého církev prokáže, že ho církevní subjekt vlastnil v období 25. 2. 1948 – 1. 1. 1990. U každé žádosti o vydání bude pozemkový úřad provádět srovnávací sestavení parcel, ve kterém bude porovnávat údaje z pozemkového katastru v roce 1948 s údaji z dnešního katastru nemovitostí. Stejně postupy platily i v případě zákona o půdě.

Případné chyby se snaží eliminovat opatření, kde každé vydání zemědělské nemovitosti bude kontrolovat pozemkový úřad a katastrální úřad. Pokud by přesto došlo k selhání, může stát (povinná osoba) napadnout vydání nemovitosti u soudu.

6.5 Finanční náhrady

Finanční odškodnění (59 mld. Kč) představuje paušální náhradu za majetek, který nelze vydat. Jde o majetek, který dnes vlastní obce, kraje, soukromé fyzické a právnické osoby nebo státní subjekty mimo Pozemkový fond a Lesy ČR.

Finanční náhrada byla vypočítána tak, že se od celkové hodnoty původního církevního majetku (134 mld. Kč) odečetla hodnota původního církevního majetku, který může vydat Pozemkový fond a Lesy ČR (75 mld. Kč), tedy 134 mld. Kč – 75 mld. Kč = 59 mld. Kč.

Vybrané konkrétní případy majetku, který je zahrnut ve finanční náhradě:

- Nemocnice Valtice – vlastní Město Valtice
- Nemocnice Na Františku – vlastní Hlavní město Praha
- Zámek Řevnice – vlastní obec Řevnice
- Zámek Horní Dunajovice – vlastní obec Horní Dunajovice
- Zdravotní středisko Horoměřice – vlastní Středočeský kraj
- Střední odborná škola vinařská ve Valticích – vlastní Jihomoravský kraj
- Bývalé Arcibiskupské gymnázium v Praze Bubenči – vlastní stát (Ministerstvo vnitra)

Vládní komise (ministr zemědělství, ministr kultury a ministr financí), nechala údaje o rozsahu historického církevního majetku prověřit.

- a) Údaje byly porovnávány s údaji od dotčených státních orgánů a podniků (zejména Pozemkového fondu ČR a Lesy ČR).
- b) Hodnověrnost databáze jednotlivých položek původního církevního majetku byla prověřena nezávislou poradenskou firmou Ernst & Young.
- c) V roce 2011 Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národním archivem udělalo rozsáhlé šetření archivních materiálů k rozsahu historického církevního majetku. Pro toto šetření se především použily údaje z 1. Republiky, jelikož údaje z období 1945 – 1948 jsou velice nespolehlivé.

Otázkou zůstává, jaké zdroje pro své údaje o rozsahu původního církevního majetku používají kritici návrhu. V případě, že používají údaje z let 1919 – 1938 o církevním majetku pro první pozemkovou reformu, je důležité zdůraznit, že tato čísla zahrnují pouze pozemky církevních velkostatků a pozemky farností zde zahrnuté nejsou.

Pokud kritici citují čísla uváděná pražským arcibiskupstvím, pak je nutné poznamenat, že se jedná pouze o přibližný odhad pražského arcibiskupství datovaný z 26. února 1948, tedy den po komunistickém převratu. Údaj se uvádí za celou římskokatolickou církev jako celek, bez bližší specifikace. Neopírá se o údaje z pozemkových knih, není zřejmé, zda je zde zahrnut majetek v tzv. národní správě atd., kvůli tomu není možné odhad nějak ověřit. I okolnosti jeho vzniku zpochybňují hodnověrnost uváděných údajů.

6.6 Stanovení výše finanční kompenzace

Aby výsledné ocenění představovalo spravedlivou hodnotu zkonfiskovaného církevního majetku, se kterým v důsledku toho církve nemohly nakládat a mít z něj užítky, bylo nezbytné použít tržní ceny. K oceňování majetku původně vlastněného církvemi a náboženskými společnostmi nelze přistupovat stejně jako v případě ocenění podle zákona o půdě.

Zákon o půdě říkal, pokud nebylo možné vydat původní nemovitost, vydávali se náhradní pozemky. Jen v ojedinělých případech se nevydávaly náhradní pozemky a místo toho se vyplácela finanční náhrada (pouze v 10 % nebylo možné vydat původní nemovitost, a z těchto 10 % pouze 7 % dostalo finanční náhradu).

V roce 1991, kdy byl zákon o půdě schválen, nebylo možné pro finanční náhrady použít spravedlivější tržní ceny, z důvodu neexistence trhu s půdou. Jediné, co mohlo být použito, byly úřední ceny, které tehdy byly platné podle vyhlášky Ministerstva financí. Tato vyhláška však už byla před více než 20 let zrušena.

Určit finanční náhradu podle předpisu, který už dávno neplatí, by bylo zjevně nespravedlivé a neefektivní z důvodu, že by se opět mohla rozpoutat debata o spáchání nové křivdy na straně církví a náboženských společnostech.

6.7 Vyplácení církevních restitucí

Za nevydaný majetek bude církvím vyplacena již zmiňovaná náhrada ve výši 59 mld. Kč. Tato částka bude vyplácena postupně po dobu 30-ti let ve výši cca 2 miliardy ročně (to jsou necelé dvě tisíce státního rozpočtu). Také s platností zákona bude

odblokováno 44% bývalého historického církevního majetku v téže hodnotě, s nímž budou moci obce nakládat ve prospěch svých území.

6.8 Zákon o hospodářském zabezpečení církví

Tento zákon zahrnoval do roku 2014 Deklaraci shody, ve které se církve zavázaly, že nebudou požadovat další prostředky na nové duchovní. V roce 2011 bylo podle zákona o hospodářském zabezpečení církví vynaloženo na církve cca 1,45 mld. Kč, a to převážně na platy duchovních.

V rozpočtu na rok 2015 již Ministerstvo kultury počítá s částkou 1,7 mld. z důvodu skončení Deklarace shody. Dále je zde nebezpečí, že na financování státem dosáhnou i další církve, díky tomu by náklady státu opět vzrostly. Zákon o hospodářském zabezpečení církví se ruší přijetím zákona o majetkovém vyrovnání, díky tomu se stát a církve stanou na sobě hospodářsky nezávislé. Majetkové vyrovnání se proto státu z dlouhodobého hlediska vyplatí,

Podle studie z roku 2007, kterou zpracovala Národohospodářská fakulta Vysoké školy ekonomické, byly výdaje vynaložené na církve v období 1948 – 2007 téměř 60,6 mld. Kč.

Nerealizované výnosy církví z jejich původního majetku a z patronátů, které přešly na stát, pak činily ve stejném období 229,2 mld. Kč. Z toho roční výnos ze zkonfiskovaného církevního majetku je cca 3 mld. Kč ročně. Celkem činí saldo ve prospěch státu 168,6 mld. Kč

6.9 Dohled nad církevním majetkem

V minulosti stát vykonával dohled nad církevním majetkem například v období 1. republiky, ale pouze v případě, že majetek dosahoval určité hodnoty. Prodej církevního majetku, byl možný pouze se státním souhlasem. Na druhou stranu měly církve i určité výhody, např. patronáty, které představovaly závazky měst, zemí či soukromých osob, že budou zajišťovat údržbu určitého kostela a jeho fungování. Rovněž také existovala tzv. kongrua, kdy stát měl závazek vůči církvi dorovnat příjmy duchovních na určitou úroveň.

Dnes není možné obnovit dohled nad církevním majetkem ani patronáty z důvodu, že by mohlo dojít k porušení Listiny základních práv a svobod. Platná Listina základních práv a svobod stanovuje, že církve jsou na státu nezávislé a spravují si své záležitosti nezávisle na státních orgánech. Není možné se navrátit do právního stavu, jaký panoval za Josefa II. či za 1. republiky (Ministerstvo kultury, 2012).

7 Církevní restituce v číslech

Církev si nárokuje majetek celkem ve výši 261 633 ha. Tento majetek obsahuje lesy, zemědělskou půdu, zastavěnou plochu, vodní plochu a ostatní plochy. Podrobnější čísla jsou zpracovány v přehledné tabulce.

Tabulka 1: Rozloha církevního majetku v ha

Lesy	181 326 ha
Zemědělská půda	72 202 ha
Zastavěná plocha	600 ha
Vodní plocha	3 611 ha
Ostatní plochy	3 894 ha
Celkem	261 633 ha

Zdroj: Danda, O. (2012)

Kritici tohoto rozsahu tvrdí, že bylo přihlášeno pouze 234 000 ha k první pozemkové reformě v období první republiky. I toto bylo vyvráceno s tím, že se reforma vztahovala pouze na velkostatky nad 150 ha zemědělské půdy nebo nad 250 ha veškeré půdy.

Majetek v hektarech byl poté přepočten tržními cenami, tak aby představoval spravedlivou hodnotu majetku, který byl církvím protiprávně odebrán a se kterým nemohly nakládat a mít z něj užitky. Důvodem požití tržních cen byla pracnost a nákladnost tvoření položkového seznamu pro účely ocenění. Tvůrci zákona se také obávali zatížení značnými chybami. V jednotlivých případech se postupovalo individuálně.

7.1 Lesy

Došlo k sečtení hodnoty pozemků ve výši 31 200 Kč a u porostu bez holin 246 600 Kč za hektar. Vycházelo se ze Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ke konci roku 2000. Celkem 277 800 Kč (27,78 Kč za metr). V případě lesů církve dostanou zpět přibližně 150 000 ha. Důvodem je to, že velká většina lesů zůstala po celou dobu ve vlastnictví státu, proto nebude problém s vydáváním.

7.2 Zemědělská půda

Půda byla rozdělena na tři typy. První typ, který přiléhá k zastavěné oblasti. Zde se použili průměrné ceny stavebních parcel, jelikož se předpokládá rozšíření zástavby a obdobně se postupovalo u zahrad a sadů. Zbytek obdělávané půdy se stanovil podle oficiálních cen zemědělské půdy. Po zprůměrování se došlo k částce ve výši 444 827 Kč za hektar, tedy 44,48 Kč za m².

Řada pozemků, které byly dříve, mimo obec jsou nyní jejich součástí, a proto dochází k navýšení hodnoty těchto pozemků. Příkladem jsou původně zemědělské pozemky řádu Křižovníků s červenou hvězdou v Praze – Ďáblicích, které byly změněny na stavební parcely a dnes mají hodnotu desítek milionů Kč. Uváděná průměrná cena zemědělské půdy je proto vyšší než její běžné tržní ceny.

7.3 Zastavěná plocha

Průměrná hodnota zastavěných ploch byla stanovena na základě vyčíslení celkových výměr zastavěných ploch po krajích s jejich jednotkovým oceněním na 11 067 763 Kč za hektar.

7.4 Vodní plocha

Zde byl použit odborný odhad ve výši 200 000 Kč za hektar.

7.5 Ostatní plochy

Zde bylo počítáno s 300 000 Kč za hektar.

Touto cestou autoři zákona došli k sumě oceňující původní církevní majetek na 134,7 miliardy, což se po jednáních snížilo na výsledných 134 miliard. Od toho se odečetl majetek za 30 832 245 973 Kč ve správě dnešního Státního pozemkového úřadu a za 43 864 880 704 Kč, s nímž hospodařily Lesy ČR. V souhrnu má být tedy vydán majetek v celkové hodnotě 75 miliard. Zbytek je finanční náhrada ve výši 59 miliard korun, která za třicet let splácení může i s inflací vyjít na 96 miliard (Adamičková, N. & Königová, M. & Právo, 2013).

8 Kritika zákona o církevních restitucích

Co rozhodně musíme zákonu vytknout je, že se nejedná pouze o restituční zákon, ale o zákon, který má přehodnotit vztah církví (dále jen „CNS“) a státu. Zákon budí dojem, že řeší odluky CNS od státu ovšem za absence institucionálních podmínek. Kritika je v tomto případě na místě. Zakonodárce nejen že klame veřejnost, tím, že zákon prezentuje jako čistě restituční, ale také tím, že zamýšlí vyřešení odluky CNS od státu. V tomto případě měl být zákon sepsán komplexněji, aby jasně vymezoval postavení CNS v národním hospodářství. Zákon není tedy dotažený do konce. Efektivní by mohlo být například podporovat společensky žádoucí aktivity CNS pomocí fiskálních nástrojů. Také není jasné, kdo všechno bude zajišťovat financování a údržbu církevních staveb na našem území. Toto dokonce není vyjasněné ani u kulturních památek. V České republice je mnoho církevních památek a jejich údržba a rekonstrukce je nákladnou záležitostí.

Kritika ohledně zpochybňování oprávněnosti církví na finanční náhrady za zkonfiskovaný majetek je v několika bodech zcela oprávněné. Zejména v případě Apoštolské a Luteránské církve. Apoštolská církev obdrží po podepsání „smlouvy o vypořádání“ v následujících 30 letech částku 1, 056 mld. Kč., Luterská evangelická církev a. v. v České republice má pak dostat částku 113,828 mil. Kč. Apoštolská církev byla zaregistrovaná v roce 1989 a Luterská evangelická církev dokonce až o 6 let později, je proto dost nepravděpodobné, že by Apoštolská církev dokázala nahromadit majetek v hodnotě přes miliardu korun za jeden rok. U Luterské církve je to také bezesporu zcela vyloučené.

V případě problému s rozsahem církevního majetku a jeho ohodnocení je zarážející, že při výpočtu finanční náhrady není přesně specifikován objem majetku, z kterého je tato náhrada vypočtena. Postrádat v zákoně můžeme také výsledný algoritmus, podle kterého došlo k tomuto výpočtu. Další kritikou je ocenění majetku cenami, které neodpovídají realitě. Za příklad můžeme uvést parcely v okolí Prahy, které nyní nesou charakter zemědělského pozemku, ovšem jejich prodej jako stavební parcely by způsobil několikanásobné zvýšení ceny pozemku.

Mezi kritiku zákona patří domněnky, že církve budou tímto zákonem osvobozeny od daně z budoucího prodeje v restituci získaného majetku. Pravda je, že CNS budou osvobozeny od daně pouze při převodu nemovitosti od státu, jako tomu bylo i v případě navrácení fyzickým osobám. Ovšem při prodeji vráceného majetku již CNS od daně osvobozeny nebudou.

Dalším argumentem v případě kritiky zákona je neschopnost CNS obhospodařovat svoje nabyté majetky. Zástupci CNS se snaží argumentovat dlouhodobou historickou zkušeností, ovšem následující příklad poukazuje na to, že jednotlivé farnosti mohou mít problémy s fungováním v dnešních podmínkách ekonomiky. Příkladem je farnost v obci Trnice, která začala od roku 2007 podnikat v oblasti lesnictví a zpracování dřeva. Podnikatelskou nezkušeností se ovšem dostala během 3 let do konkurzu s dlužnou částkou 30 mil. Kč. V současnosti je kostel farnosti stále na prodej a to i s přilehlým hřbitovem (Klepek, 2014).

9 Karlův most

První kulturní památkou, kterou bych chtěla ve své práci zmínit je Karlův most. Karlův most jsem si vybrala z toho důvodu, že se jedná o památku, která je ve vlastnictví hl. města Prahy, což je odlišné od ostatních památek, které většinou vlastní stát a spadají pod Ministerstvo kultury. Nelze opomenout, že se jedná o jednu z našich nejvýznamnějších a druhou nejnavštěvovanější památku v České republice, hned po Pražském hradu.

Karlův most je 515,76 m dlouhý, 9,4 – 9,5 m široký a hlavní plocha mostu se nachází ve výšce 13 m nad hladinou Vltavy. Je sestaven z 16 oblouků, 15 pilířů a 2 opěr. Od konce 17. století se na něm nachází 30 barokních soch, které pochází od významných mistrů sochařů Matyáše Bernarda Brauna, Jano Brokoffa a jeho synů Michala Jana Josefa, Ferdinanda Maxmiliána. Na Karlově mostu se ovšem už nenachází originály těchto soch, protože došlo k postupné výměně soch za kopie. Jediným originálem je socha Jana Nepomuckého, která se zde nachází od roku 1983. K mostu náleží taktéž věže, Staroměstská mostecká věž a dvě Malostranské mostecké věže, které jsou od roku 2012 ve správě Muzea hlavního města Prahy. V roce 2012 se na krátkou dobu dostal Karlův most do exekuce, kdy došlo k zablokování majetku hlavního města Prahy. Vzniká tu tedy otázka, jaká by byla vyvolávací cena této památky. Jelikož se jedná o nenahraditelnou památku, která je významnou součástí našich českých dějin, těžko bychom odhadovali jeho hodnotu.

Obrázek 1: Karlův most

Zdroj: vyletnik.cz; Karlův most (architektonická památka)

9.1 Karlův most v účetnictví

Karlův most spadá pod odbor evidence, správy a využití majetku Magistrátu hl. města Prahy (dále jen „MHMP“), ale provozovatelem a správcem je Technická správa komunikací hl. m. Prahy (dále jen „TSK“). TSK se zabývá zjišťováním správy jím svěřeného majetku, jehož vlastníkem je hl. m. Praha.

Z evidenční karty mostu lze zjistit vstupní cenu, která činila **112 368 418,80 Kč**. Tato cena vznikla v 50. letech minulého století, kdy musel být veškerý státní majetek oceněn. Směrnice vydaná Ministerstvem financí, která toto nařizovala, nesla název „Směrnice o generální inventarizaci speciálních základních fondů, jejich novém ocenění a určení stupně jejich opotřebení, (ze dne 9. 4. 1954). K této směrnici byl vydán také ceník, který obsahuje vzorec, do něhož byly zaneseny parametry Karlova mostu. Kubatura klenutého Karlova mostu se vypočetla ze 4 dílčích vzorců. Náhled ceníku je uveden v příloze č. 2 této práce.

$$a) \text{ kubatura klenby } v \text{ m}^3 = (\check{s}+1,2) \times \sum 0,1153 \times s^2$$

$$b) \text{ kubatura opěr (dvě) } v \text{ m}^3 = Q = -\frac{Sp}{2} \times [\text{max.v.} - (sv + Sp) + 1,5] \times (\check{s} + 1,2)$$

$$c) \text{ kubatura mezilehlých opěr } m^3 = Q = -\frac{d}{10} \times [\text{max. v.} - (sv + 0,1 Sp) + 1,5 \times \check{s} + 1,2$$

$$d) \text{ kubatura čelných zdí (dvě) } m^3 = Q = 1,2 \times [Sp \times (0,15 sp + 0,2 sv + 0,03d + 0,34) + d \times (sv + 1,2)], \text{ kde}$$

\check{s} = volná šířka mostu

s = světlost jednotlivých otvorů (u mostů o jednom otvoru $s = d$)

Sp = průměrná světlost obou krajních polí, tj. tedy $\frac{sl+sn}{2}$

(u mostů o jednom otvoru $Sp=d$)

max.v. = největší výška nivelety nad terénem

sv = stavební výška mostu

d = délka přemostění

Konečný výsledek výpočtu hodnoty Karlova mostu dosahoval částky 51 mil. Kčs. Během 70. let došlo k přecenění cenovým indexem na hodnotu 56 mil. Kčs. Další přecenění zvyšovalo hodnotu mostu na 60,6 mil. Kčs.

Tabulka 2: Oceňování Karlova mostu v čase

Datum zařazení	Ocenění
	62 571 032,00
11. 4. 1989	5 433 520,00
2. 6. 1994	-3 295 240,00
11. 1. 2001	14 015 408,00
10. 1. 2005	2 645 593,00
17. 8. 2005	782 425,00
18. 12. 2006	30 321 650,50
Celkem	112 368 418,80

Zdroj: (Havránková, 2013)

Následující tabulka uvádí navýšení hodnoty mostu o technická zhodnocení, která byla prováděna. Můžeme poukázat na rok 1994, kdy došlo k odečtení částky, která představuje hodnotu Staroměstské mostecké věže, které přešla pod správu Muzea hl. m. Prahy. Ocenění ovšem obsahuje pouze samotnou hodnotu mostu, není přihlíženo k hodnotě mostecké věže či kopie soch, které se na mostě nyní nacházejí.

TSK si je vědoma toho, že toto ocenění nemá dostačující vypovídací charakter, ovšem chybí jim finanční prostředky na znalecké posudky.

K zařazení Karlova mostu do účetnictví došlo 24. 5. 1991 ve výši 68 004 552 Kčs. K náhledu poskytují evidenční kartu Karlova mostu, která obsahuje mimo jiné pořizovací cenu, účtování při pořízení, odpisovou skupinu, účtování při odepisování, výši posledního odpisu a zůstatkovou hodnotu (Havránková, 2013).

Evidenční karta DHM			
Druh	: DHM1	Název	: Karlův most
Evid.číslo	: V015	Výrob.číslo	: V015
Invent.číslo	: TSKRMO000302	Rok výroby	: 0
		Č. dokladu	:
CZ-CC	: 214111	Středisko	: 000060
Odp.skupina	: - 0	Xxxxx	: 0000
Ú odp.skup.	: VI	Referát	: 0000
Datum pořiz.	: 24.05.1991	Budova	: 0000
Datum zařaz.	: 24.05.1991	Místnost	:
Datum záúčt.	: . .	Odpov.prac	:
SU Pořízení	: 042	Poznámka	:
Su/Au	: 021/0422		
SU Oprávky	: 081		
Účetní cena	: 112368418.80		
Pořiz.cena	: 112368418.80	Množství	: 1.000
Ú vst. cena	: 112368418.80		
Ú zbytk.hod.	: 5618420.94	%PC:	5.00
Ú oprávka	: 46436254.00		
Ú zůstat.	: 65932164.80		
Ú typ.odp	: UVUJRov 50R R		
Ú období	: 03/2013		
Ú posl.odp	: 177917.00		
Ú od.ročně	: 533751.00		

Obrázek 2: Evidenční karta Karlova mostu

Zdroj: (Havránková, 2013)

10 Hrad Krásna Hôrka

Pokud řešíme otázku oceňování kulturních památek, je možné, že nastanou nečekané události a skutečně bude nutné stanovit hodnotu kulturní památky. Jako se tomu stalo na Slovensku u hradu Krásna Hôrka, která patří k nejnavštěvovanějším památkám na Slovensku a od roku 1961 je slovenskou národní kulturní památkou. Tudíž patří také pod správu Ministerstva kultury Slovenska, jak je tomu u nás v České republice. Hrad je také součástí SNM – Muzeum Betliar.

První písemná zmínka o hradu se datuje k roku 1333. Hrad se nachází u obce Krásnohorské Podhradie nedaleko Rožňavy. Stálá hradní expozice prezentuje stavební úpravy od 13. do 18. století, informace o hradě a jeho majitelích. Sbírkou obsahují cenné zbraně, exponáty řemeslné činnosti, hudební nástroje, textilie a obrazy (SITA, 2012).

Dne 10. 3. 2012 zasáhl hrad velký požár, za který podle několika zdrojů mohli dva chlapci z romské rodiny. Tento požár způsobil velký rozruch, protože nikdo nevěděl, k jak velkým škodám při požáru vlastně došlo, protože doposud hrad nebyl nikde v žádné hodnotě evidován. Požár zničil např. celou šindelovou střechu a došlo k roztavení třech zvonů. Během požáru byly poškozeny také sbírkové předměty, jejichž ohodnocení provedla expertní skupina zřízená Slovenským národním muzeem (Jemelka & ČTK, 2012).

Obrázek 3: Hrad Krásna Hôrka před a během požáru

Zdroj: simon.8u.cz, Hrad Krásna Hôrka; ocipucaferina.blog.cz, Hrad Krásna Hôrka

Vyčíslení škod po požáru hradu bylo možné stanovit pouze na základě pojištění. Podle zprávy o pojistné události je hrad pojištěný spolu s ostatním majetkem Ministerstva kultury Slovenské republiky u společnosti Generali Slovensko a.s., která se zavazuje 40% - ním rizikem. Jak už jsem zmiňovala, pojistná smlouva pokrývá majetek i všech státem spravovaných hradů, zámků, kostelů, atd. Roční limit pojistného plnění na základě pojistné smlouvy činí 11 617 872 EUR na nemovitém majetku a 3 319 391 EUR na movitém majetku.

Pojišťovna Generali 6 dní po požáru zaslala na účet Ministerstva kultury zálohu na pojistné plnění ve výši 2 mil. EUR. Prostředky byly primárně určeny na okamžitý začátek odstraňování škod a prvotní opravy. Po vyčerpání zálohy byla pojišťovna připravena poskytnout další finanční prostředky. Veškeré rekonstrukce práce na hradě jsou odsouhlasené a konzultované s Generali Slovensko, přičemž se dohlíželo na přiměřenost nákladů na opravu. Termín ukončení likvidace pojistné události závisel na rychlosti dokončení záznamů uměleckých sbírek a děl na hradě v době vzniku požáru.

Celková škoda byla podle nezávislých expertů vyčíslená předběžně na 8 mil. EUR (7 mil. EUR na nehmotném a 1 mil. EUR na hmotném majetku) (Generali Pojišťovna, 2009).

Zde můžeme vidět ocenění pomocí pojistné hodnoty, kterou jsem zmiňovala již dříve u oceňování v Německu. Toto ocenění se zdá jako nejrozumnější řešení, pokud vezmeme v potaz, zdoluhavost a nákladnost zjišťování skutečné hodnoty poškozeného majetku. Použití ocenění 1 € by na druhou stranu vůbec nepředstavovalo hodnotu škody a docházelo by k narušení věrného a poctivého obrazu účetnictví.

Tento příklad by nás měl především varovat a měl by zdůraznit, že i kulturní památky musí být v účetnictví vedeny a musí být vyvíjen neustálý tlak na zlepšování evidence tohoto majetku. Neměli bychom se spokojit s oceněním 1 Kč, protože jak z pohledu historického, tak z pohledu účetního to není takto správně.

11 Litoměřické muzeum

V oblastním muzeu Litoměřice probíhá od roku 2012 inventarizace majetku. Při inventarizaci bylo zjištěno, že muzeum postrádá 9 000 evidenčních čísel. Navíc pod jedním evidenčním číslem se může nacházet i několik předmětů. Jedná se především o předměty historického charakteru, které šlo zobchodovat např. sklo, cín, keramika, numismatika, plastiky a zbraně. Ke ztrátě předmětů docházelo zřejmě postupně od roku 1989. V tomto období docházelo k podezřelému odpisu exponátů. Šlo například o odpisy poškozených cínových nádob, které se měly nechat roztavit. Tento postup však odporuje muzejní praxi, podle všeho se tak někdo snažil zakrýt jejich zmizení. Problém je, že se neví, kdy přesně se jednotlivé předměty ztrácely, což ztěžuje vyšetřování.

Muzejníci dohadují, že hodnota ukradených věcí bude kolem deseti milionů korun. Za nejvzácnější považují zpěvník z patnáctého století, který se odborníkům podařilo zachytit v Mnichově na aukci, odkud se dostal do Rakouské národní knihovny. O návratu zpět do Litoměřického muzea se stále jedná. Z důvodu chaosu v předchozí inventarizaci není zřejmé, kdy zpěvník zmizel. Naposledy byl v Litoměřicích zkoumán v roce 1996.

Krádeže zřejmě neprobíhaly organizovaně. Bývalí zaměstnanci rozkrádali muzejní sbírky v průběhu let nezávisle na sobě. Zločincům hrozí trest za spáchání trestného činu krádeže, zpronevěry a porušování povinností při správě cizího majetku (Dvořák, 2015).

12 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo porovnávat jednotlivé legislativní úpravy a navrhnout případné zlepšení při zachování věrného a poctivého obrazu účetnictví a zdůraznit praktický význam majetku tohoto druhu pro rozvoj regionu. Proto ve své práci porovnávám různé pohledy na evidenci kulturních památek.

Z pohledu české právní úpravy jsou termíny jako kulturní památka, sbírka muzejní povahy, předmět kulturní hodnoty a církevní stavby legislativou jednoznačně vymezeny. Pokud jde o oceňování, přichází s výslovným požadavkem, aby kulturní památky, sbírky muzejní povahy, předměty kulturní hodnoty a církevní stavby, o kterých se dosud vůbec neúčtovalo, nebo které byly evidovány pouze v ceně nekvalifikovaného odhadu byly nově oceněny ve výši 1 Kč. Zákon vymezil tříletou lhůtu pro provedení inventarizace tohoto majetku, tj. do 1. 1. 2012. Problém ovšem nastává, pokud nejsou k dispozici ani prvotní účetní dokumentace k uvedenému majetku, jelikož se jedná o majetek, kterým účetní jednotky disponují desítky nebo dokonce stovky let. Samotné ocenění 1 Kč má i své výhody, které spočívají především v jednoduchosti a nezanedbatelné úspoře nákladů. Na druhé straně se tento přístup neshoduje s požadavkem na věrné zobrazení předmětu účetnictví.

Jelikož dochází v rámci Evropské unie k postupné harmonizaci účetních pravidel, byl zahájen proces zavádění tzv. akruálního účetnictví do oblasti účetnictví veřejného sektoru. Akruální účetnictví nabízí možnosti vylepšení evidence nejen výdajů, ale i nákladů a také zajišťuje důkladnou evidenci rozpočtových vztahů. Pokud chceme zavádět akruální účetnictví je nezbytností v první řadě změnit pohled na význam účetních dat, jejich obsah a možnosti použití, a to nejen u samotných účetních, ale zejména u pracovníků ostatních útvarů. Z budoucí perspektivy můžeme potřebu účetní evidence tohoto druhu majetku brát jako systémový krok směřující ke zvýšení vypovídací schopnosti účetních dat ve veřejném sektoru.

Z pohledu IPSASs je používán stručný termín aktiva národního dědictví (heritage assets). Aktiva národního dědictví jsou držena a uchovávána zejména pro jejich přínos poznání a kultuře a tento účel je nejdůležitějším záměrem jejich držení účetní jednotkou. Za příklad můžeme uvést historickou budovu, ve které je provozována

restaurace. Předpokladem provozu restaurace je tedy peněžní příjem, proto bychom se řídili účetními pravidly platnými obecně pro budovy. Že oceňování některých položek aktiv národního dědictví není jednoduchou záležitostí, toho jsou si vědomi i samotní tvůrci IPSASs. Proto umožňují při oceňování aktiv národního dědictví výběr ze dvou možností, tzv. aktivačního nebo neaktivačního přístupu. Tyto přístupy se liší ve způsobu vykazování aktiv národního dědictví v rozvaze.

Pokud vezmeme za příklad Německo, jednotlivé spolkové země se také jednoznačně neshodují v názorech na ocenění kulturních památek. V Hesensku je také používané ocenění hodnotou 1 €, ovšem tento počin je až na posledním místě. Přednost má tzv. pojistná hodnota, hodnota stanovená na základě pojištění. Toto by mohlo být inspirací i pro naši českou právní úpravu. Jako příklad ocenění pomocí pojistné hodnoty jsem zvolila hrad Krásna Hôrka na Slovensku, který musel být oceněn z důvodu neočekávaného požáru. Zajímavým poznatkem z mé práce je ocenění Karlova mostu, u něhož jsem předpokládala, že bude oceněn 1 Kč. Ovšem jeho hodnota musela být stanovena v roce 1954 na základě vzorce na 112 368 418,80 Kč.

Problematika církevních restitucí je rozebírána z pohledu Ministerstva kultury a závěrem jsem uvedla hlavní nedostatky, které zákon obsahuje. Jedná se především o klamání veřejnosti, že se jedná pouze o restituční zákon, kritika ohledně zpochybňování oprávněnosti církví na finanční náhrady, ale také neschopnost církví obhospodařovat navrácený majetek.

Neustále bychom se měli snažit věnovat této problematice, protože sám zákon má značné nedostatky. Novela zákona například opomenula řešení v případě zničení, ztráty či krádeže majetku, který bude oceněn pouze 1 Kč. Toto by mohlo mít dopad na zvyšování kriminality na tomto majetku viz. kauza Litoměřické muzeum, kde docházelo k postupnému rozkrádání majetku. Navíc při trestném činu do výše 5000 Kč se jedná pouze o přestupek. Některé turisticky atraktivní regiony mohou být v případě ocenění 1Kč relativně chudé. Pokud není majetek spolehlivě oceněn, není možné využít zavádění akruálního účetnictví do veřejného sektoru. Ocenění pomocí symbolické ceny způsobuje problém s kalkulacemi, fiskálními riziky, jednáním o rozpočtu a dotacích (Kouřilová & Vlčková).

I přesto všechno můžeme být rádi i za tento krok dopředu jako evidence kulturních památek. Stále se najedou takové státy či organizace, které si absolutně neváží kulturního dědictví a nejspíš ani nechtějí zanechat žádný odkaz dalším generacím jako je tomu například v případě Islámského státu. Organizace Islámský stát z náboženského přesvědčení ničí památky z dob Mezopotámie v severoiráckém Mosulu. Za jejich počinem stojí názor, že příští generace má znát už jen prostředí, které je v souladu s jejich interpretací víry (Sedlářová, 2015).

Přitom samotná ochrana kulturních památek patří k významným civilizačním rysům a péče o ně je chápána jako výraz zodpovědnosti přítomné generace ke generacím minulým i budoucím (Novák, 2009).

13 Summary and keywords

13.1 Summary

The aim of this paper is to present the proposed amendments, discuss their current form, apply the validity of the basic accounting principles, adhere to a true and fair view of the accounts and highlight the practical importance of this type of property for the development of the region.

Act on Accountancy no. 304/2008 Coll., amending Act no. 563/1991 Coll., regulates the obligations of owners and managers of cultural monuments, museum collections, objects of cultural values and religious buildings.

Newly under this Act they are obliged to keep these in the accounts as assets. These adjustments should bring improvements to register this type of property. With that, we of course open up a number of questions. We must not forget that property as cultural monuments, museum collections or objects of cultural value, have not only the financial value, but also historic.

The paper is devoted to amending legislation and its impact on the register and conditions valuation of this type of property.

13.2 Keywords

accounting - valuation - cultural heritage - Central Register of Collections, IPSASs

14 Seznam použité literatury

- Adamičková, N. & Königová, M. & Právo (2013). *Půda pro církve se často oceňovala jako stavební parcely*. *Novinky*. Dostupné z <http://www.novinky.cz/domaci/297997-puda-pro-cirkve-se-casto-ocenovala-jako-stavebni-parcely.html>
- Danda, O. (2012). Restituce udělají z církve největšího majitele půdy. A to té nejlukrativnější. *Novinky*. Dostupné z <http://www.novinky.cz/domaci/275022-restituce-udelaji-z-cirkve-nejvetsiho-majitele-pudy-a-to-te-nejlukrativnejsi.html>
- Dvořák, M. (2015). V Litoměřickém muzeu rozkradli tisíce exponátů. *Mladá fronta dnes*.
- Generali Poist'ovňa, a. s. (2012). *Poisná udalosť Krásna Hôrka: zo zálohy odstránenie škody boli zatiž vyčerpané len 4%*. Dostupné z <http://www.general.sk/o-nas/krasna-horka/tlacove-spravy-ku-kh/poistna-udalost-krasna-horka-zo-zalohy-odstranenie-skody-boli-zatial-vycerpane-4.html>
- Havránková, B. (2013). *Účetní výkaznictví, pojištění a oceňování v oblasti památkové péče* (Diplomová práce). Dostupné z <http://www.vse.cz/vskp/eid/38911>
- Hessischer museumverband.(2007). *Bewertung von monilem Kultur, Kassel im Juni 2007*. Dostupné z http://www.museumsverband-hessen.de/magic/show_image.php?id=10379&download=1
- Jahnová, R. & Vaidová, V. (2011). *Metodická pomoc – Účtování kulturních památek, sbírek muzejní povahy, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb*. Olomouc.
- Jemelka, P. & ČTK. (2012). Cigareta školáků na Krásné Horce přijde na 200 miliónů. *Aktuálně*. Dostupné z <http://zpravy.aktualne.cz/zahranici/cigareta-skolaku-na-krasne-horce-prijde-na-200-milionu/r~i:article:737961/>
- Klepek, C. (2014). *Církevní restituce a jejich vliv na státní rozpočet*. Dostupné z <http://nf.vse.cz/wp-content/uploads/Klepek.pdf>
- Komárková, A. (2009). *Zavedení sbírek muzejní povahy v muzeích a galeriích do účetní evidence*. Dostupné z <http://www.cz-museums.cz/news/amg/titulni/1469-Zavedeni%20sbirek%20muzejni%20povahy%20v%20muzeich%20a%20galeriich%20do%20ucetni%20evidence>
- Kouřilová, J. & Vlčková, M. *Oceňování kulturních památek, sbírek, předmětů kulturní hodnoty a církevních staveb*. *Auspicia*.
- Ministerstvo kultury. (2012). *Deset důvodů, proč byl schválen zákon o církevních restitucích*. Dostupné z <http://www.mkcr.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/deset-duvodu-proc-prijmout-zakon-o-cirkevnych-restitucich-138332/tmplid-228>

- Ministerstvo kultury. (2014). *Průručka vlastníka kulturní památky*. Dostupné z <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=2273>.
- Novák, Z. (2009). *Veřejná správa v oblasti památkové péče*. Dostupné z <http://kam.vse.cz/english/wp-content/uploads/2010/10/Spr%C3%A1va-v-pam%C3%A1tkov%C3%A9-p%C3%A9%C4%8Di.pdf>
- REGIS. (2009). *Změna zákona o účetnictví – důležité pro muzea, galerie a památky*. Dostupné z <http://www.nipos-mk.cz/?p=2673>
- Ryneš, P. (2014). *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2014*. Olomouc: ANAG.
- Sedlářová, B. (2015). Islámskému státu nejde o hrobky, chce vymazat paměť lidstva, míní expert. *iDNES*. Dostupné z http://zpravy.idnes.cz/niceni-pamatek-islamskym-statem-paralely-v-minulosti-pfp-/zahranicni.aspx?c=A150327_124250_zahranicni_bse
- SITA. (2012). Škody na hrade Krásna Hôrka budou nižšie až o polovicu, tvrdí poisťovňa. *Čas*. Dostupné z <http://www.cas.sk/clanok/232017/skody-na-hrade-krasna-horka-budu-nizsie-az-o-polovicu-tvrdi-poistovna.html>
- Vodáková, J. (2009). *Oceňování ve výši 1 Kč*. Dostupné z http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9319v12138-ocenovani-ve-vysi-1-kc/?search_query=%24index%3D104&order_by=author&order_dir=asc&type=&search_results_page=1
- Wiesner, T. (2009). *Zákon o účetnictví a sbírky muzejní povahy II*. Dostupné z <http://www.cz-museums.cz/news/amg/titulni/1880-zakon%20o%20ucetnictvi%20a%20sbirky%20muzejni%20povahy%20II>
- Wiesner, T. (2009). *Zákon o účetnictví a sbírky muzejní povahy*. Dostupné z <http://www.cz-museums.cz/news/amg/titulni/1555-zakon%20o%20ucetnictvi%20a%20sbirky%20muzejni%20povahy>
- *Zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy*. Dostupné z <http://www.mkcr.cz/scripts/detail.php?id=806>
- *Zákon č. 563/1991 Sb. o účetnictví*. Dostupné z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- *Zákon č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty*. Dostupné z: <http://www.mkcr.cz/cz/kulturni-dedictvi/muzea-galerie-a-ochrana-moviteho-kulturniho-dedictvi/pravni-predpisy-a-metodicke-pokyny/zakon-c--71-1994-sb--o-prodeji-a-vyvozu-predmetu-kulturni-hodnoty--ve-zneni-pozdejsich-predpisu-809/>
- *Zákon č.304/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé zákony*. Dostupné z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-304#cast1>

15 Seznam obrázků a tabulek

15.1 Seznam obrázků

Obrázek 1: Karlův most	35
Obrázek 2: Evidenční karta Karlova mostu	38
Obrázek 3: Hrad Krásna Hôrka před a během požáru	39

15.2 Seznam tabulek

Tabulka 1: Oceňování Karlova mostu v čase.....	37
Tabulka 2: Rozloha církevního majetku v ha	31

16 Seznam příloh

Příloha 1: Seznam předmětů kulturní hodnoty

Příloha 2: Ceník Karlova mostu

III. Umělecká díla, předměty uměleckého řemesla doba vzniku
a uměleckoprůmyslové práce sakrální a kultovní povahy

1. malby, kresby a původní grafické listy provedené
školenými a neškolenými tvůrci na jakémkoliv
podkladu a jakoukoliv technikou s náboženskými
náměty nebo zobrazující církevní osobnosti
a obřady starší 50 let
2. sochařská díla, reliéfy a objekty nebo jejich
části provedené školenými a neškolenými tvůrci
jakoukoliv technikou z jakéhokoliv materiálu
s náboženskými náměty nebo zobrazující církevní
osobnosti a obřady a kopie zhotovené stejným
způsobem jako originál starší 50 let
3. oltáře a jejich součástí starší 50 let
4. kazatelny, zpovědnice, křtitelnice, poprsné,
klekátka, sedes, lavice, ambony, asistenční
stolky, sakristijní nábytek a jakékoliv části
jejich umělecké výzdoby starší 50 let
5. bohoslužebné nádoby a bohoslužebné náčiní,
např. kalichy, patény, ciboria, mešní konvičky,
monstrance, křestní soupravy, umývací soupravy,
olejnice, kropenky, kropáče, kánonické tabulky,
pacifikály, procesní kříže, almužní hole,
oplatnice, pokladničky starší 50 let
6. paramenta a další textilie, např. korouhve,

praporce, baldachýny	starší 50 let
7. lustry, lampy, lucerny, svícny, zhášedla, kratiknoty, věčná světla, vykuřovadla, kadidelnice, schránky na kadidlo	starší 50 let
8. varhany a jejich části	starší 50 let
9. zvony a zvonky	starší 50 let
10. betlémy a jejich části	starší 50 let
11. erby a insignie všech duchovních stavů a řeholních řádů a kongregací	starší 50 let
12. liturgické knihy, modlitební knihy a zpěvníky	starší 100 let
13. relikviáře a devocionálie všeho druhu	do roku 1960 včetně
14. funerálie všeho druhu, např. pohřební štíty, rakve, náhrobky a jejich části, hřbitovní kříže, lucerny	starší 50 let
15. judaika	starší 50 let

IV. Předměty z oboru výtvarného umění mimo doba vzniku
předmětů uvedených v bodě III.

1. malby provedené jakoukoliv technikou na jakémkoliv podkladu cena tržní vyšší než 30 000 Kč	starší 50 let
---	---------------

2. kresby provedené jakoukoliv technikou
na jakémkoliv podkladu starší 50 let
cena tržní vyšší než 10 000 Kč
3. koláže, asambláže, mozaiky starší 50 let
cena tržní vyšší než 30 000 Kč
4. originální grafická díla všech technik
včetně serigrafii a tiskové matrice (+) starší 50 let
za jednotlivý kus cena tržní vyšší než 6 000 Kč,
za soubor cena tržní vyšší než 30 000 Kč
5. miniatury provedené jakoukoliv technikou
na jakémkoliv podkladu starší 50 let
cena tržní vyšší než 6 000 Kč
6. sochařská díla včetně reliéfů a objektů
vytvořená jakoukoliv technikou z jakéhokoliv
materiálu a kopie zhotovené stejným způsobem
jako originál starší 50 let
cena tržní vyšší než 30 000 Kč
7. autorské lité plakety a medaile starší 50 let
cena tržní vyšší než 6 000 Kč
-
- V. Předměty z oboru fotografické tvorby doba vzniku
-
1. daguerrotypie, ambrotypie, panotypie,
kalotypie, ferrotypie, chromofotografie
včetně negativů do roku 1918 včetně

2. autorizovaná umělecká fotografie včetně
negativů starší 50 let
cena tržní vyšší než 6 000 Kč

VI. Předměty z oboru uměleckého řemesla doba vzniku
a uměleckoprůmyslové práce mimo předmětů
uvedených v bodě III.

1. nábytek (+) do roku 1938 včetně
za jednotlivý kus cena tržní vyšší než 20 000 Kč
za soubor cena tržní vyšší než 100 000 Kč

2. interiérové vybavení a doplňky včetně zrcadel,
vitráží a mříží do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč

3. osvětlovací tělesa do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč

4. kamna do roku 1918 včetně
cena tržní vyšší než 50 000 Kč

5. a) porcelánové a keramické servisy a jejich
součásti, stolní ozdoby, např. vázy,
žardiniéry, mísy, značené, vzniklé
na území ČR (+) do roku 1938 včetně

b) porcelánové a keramické servisy a jejich
součásti, stolní ozdoby, např. vázy,
žardiniéry, mísy, značené, vzniklé
mimo území ČR do roku 1860 včetně

c) porcelánové a keramické servisy a jejich
součásti, stolní ozdoby, např. vázy,

- žardiniéry, mísy, neznačené do roku 1860 včetně
6. a) porcelánové a keramické plastiky značené,
vzniklé na území ČR do roku 1938 včetně
- b) porcelánové a keramické plastiky značené,
vzniklé mimo území ČR do roku 1860 včetně
- c) porcelánové a keramické plastiky neznačené do roku 1860 včetně
7. porcelánové a keramické lékárenské nádoby (+) do roku 1918 včetně
8. předměty ze skla čirého, barevného, řezaného,
broušeného, malovaného a zlaceného (+) do roku 1918 včetně
za jednotlivý kus cena tržní vyšší než 20 000 Kč
za soubor cena tržní vyšší než 100 000 Kč
9. předměty ze skla litého a lisovaného (+) do roku 1918 včetně
za jednotlivý kus cena tržní vyšší než 5 000 Kč
za soubor cena tržní vyšší než 25 000 Kč
10. předměty a šperky z drahých kovů a drahých
kamenů do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 100 000 Kč
11. hodiny a hodinky do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 50 000 Kč
12. předměty z obecných kovů (cín, mosaz, měď,
litina, železo, slitiny kovů) do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč
13. vývěsní štíty a střelecké terče a jejich části do roku 1918 včetně

14. interiérové textilie, např. koberce, závěsy
a stolové pokrývky do roku 1918 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč
15. tapiserie do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 100 000 Kč
16. oděvy a oděvní součásti (+) do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč
17. hry, hračky všeho druhu, kočárky i dětské do roku 1938 včetně
cena tržní vyšší než 20 000 Kč
18. scénické a kostýmní návrhy, scénické modely,
divadelní kostýmy (+) starší 70 let
19. loutky, loutková divadla a jejich součásti (+) starší 70 let
20. autorské plakáty provedené jakoukoliv
grafickou nebo tiskovou technikou starší 70 let
21. autorská užitá grafika, grafický design starší 70 let

VII. Předměty z oboru knižní kultury doba vzniku

1. rukopisy knižní povahy, rukopisy literárních
děl a originální kartografické práce
2. dokumentační materiál a osobní památky
vztahující se k významným osobnostem

kulturního a veřejného života (++)

3. dochované obtahy nevydaných tisků

4. prvotisky a staré tisky včetně map, atlasů

a tiskových matric

do roku 1800 včetně

5. knihy, tištěné mapy a atlasy, vydané

na území ČR (++)

starší 100 let

VIII. Předměty z oboru hudby

doba vzniku

1. hudební nástroje včetně lidových, jejich

součásti a doplňky

starší 70 let

2. partitury tištěné (++)

starší 70 let

3. rukopisné partitury a notové záznamy,
dokumentační materiál a osobní památky
vztahující se k významným osobnostem
hudebního života (++)

IX. Předměty z oboru etnografie

doba vzniku

1. lidové malby zhotovené jakoukoliv technikou

na jakémkoliv podkladu

starší 100 let

2. lidové plastiky provedené jakoukoliv technikou

z jakéhokoliv materiálu

starší 100 let

3. lidový nábytek, např. skříně, truhly, misníky,

kolébky a interiérové doplňky

starší 100 let

4. lidová keramika, hrnčina, fajáns, mezzomajolika	starší 100 let
5. lidové textilie všeho druhu včetně krojů
a jejich součástí (+)	starší 100 let
6. lidové šperky a hřebeny zhotovené z jakéhokoliv
materiálu	starší 100 let
7. nástroje a pracovní pomůcky domácí výroby
zhotovené z jakéhokoliv materiálu	starší 100 let
8. lidové hračky zhotovené z jakéhokoliv materiálu	starší 100 let
9. ručně psané kroniky	starší 50 let

X.	Předměty z oboru vědy, techniky a průmyslu	doba vzniku
----	--	-------------

1. motorové a nemotorové silniční, kolejové, letecké
a lodní dopravní prostředky i nekompletní	starší 50 let
2. časoměrné a astronomické přístroje a zařízení	starší 70 let
3. zařízení pro záznam, zpracování, přenos nebo
reprodukcí obrazu, zvuku, dat a informací	starší 50 let
4. polygrafické a kancelářské stroje, tiskové formy	starší 50 let
5. tiskové formy k průmyslovému potisku textilií	starší 50 let
6. domácí a spotřební technika	starší 70 let

7. energetické a hnací stroje	starší 80 let
8. výrobní stroje a zařízení	starší 80 let
9. vědecké a technické přístroje a zařízení	starší 80 let
10. návrhy, prototypy a individuální nebo
malosériové realizace pro průmyslovou výrobu	starší 50 let
11. originální náčrty, kresby, výkresová
dokumentace a modely z oblasti vědy,
techniky a architektury (++)	starší 50 let
12. stejnokroje, znaky a odznaky (+)	do roku 1950 včetně
13. dokumentační materiál a osobní památky,
vztahující se k významným osobnostem z oborů
vědy, techniky a dopravy (++)	

XI.	Předměty z oboru militária	doba vzniku
-----	----------------------------	-------------

1. zbraně chladné, střelné, mechanické i palné
včetně zbraní sportovních a loveckých	do roku 1950 včetně
2. těžké zbraně, bojová vozidla, letouny
a dopravní prostředky	starší 50 let
3. prototypy těžkých zbraní, bojových vozidel,
letounů a dopravních prostředků	

4. stejnokroje a jejich součásti včetně výstroje
všeho druhu (+) do roku 1950 včetně
5. zbroj všeho druhu včetně zbroje pro koně
a její součásti (+) do roku 1950 včetně
6. vlajky, prapory, korouhve a jejich součásti do roku 1950 včetně
7. faleristické předměty všeho druhu, např.
řády, vyznamenání a jejich součásti (+) do roku 1950 včetně
8. odznaky historických pluků, vojenských útvarů,
popř. útvarů domobrany a odznaky odbojových skupin do roku 1950 včetně

XII. Předměty z oboru zemědělství, potravinářské výroby, lesnictví a myslivosti doba vzniku

1. bryčky, žebříňáky, valníky, saně, postroje,
svítilny starší 70 let
2. traktory, stabilní motory, parní motory,
lokomobily starší 50 let
3. stroje na zpracování půdy, setí a zpracování
zemědělských plodin starší 70 let
4. stroje a zařízení potravinářské výroby starší 70 let
5. vinařské lisy kládové a vřetenové starší 70 let
6. úly vyřezávané, dlabané nebo vypalované starší 70 let

7. kamenné žlaby, koryta a pítka, mlýnské
a krupařské kameny a podobně starší 70 let
8. lovecké nástroje a zařízení, např. železa,
tenata, vrše starší 100 let
9. robotní známky, rabuše, doklady o vyvázání
z roboty

-
- XIII. Předměty z oboru filatelie a poštovníctví doba vzniku
-
1. klasické poštovní známky, celistvosti a celiny
všech známkových zemí (++) do roku 1945 včetně
2. poštovní dostavníky, kočáry, vozy do roku 1945 včetně
3. typáře historických razítek do roku 1945 včetně

-
- XIV. Předměty z oboru numismatiky mimo předmětů
uvedených v bodě II. doba vzniku
-
1. razidla starší 50 let
2. mince, papírová platidla, nouzová platidla
kovová, papírová, keramická i jiná, cenné papíry,
např. akcie, podílové listy nebo kolky, úvěrové
doklady a doklady bezhotovostního styku (++) starší 50 let
3. faleristické doklady, řády, vyznamenání (+) starší 50 let
4. plakety, medaile, žetony, známky (+) starší 50 let

1. drobná exteriérová architektura, např. kapličky,
zvoničky, boží muka, polní a smírčí kříže,
jejich součástí a fragmenty starší 50 let

2. architektonické články a fragmenty a další
součásti architektury provedené z jakéhokoliv
materiálu starší 70 let

3. exteriérové plastiky, jejich součásti a fragmenty,
provedené jakoukoliv technikou z jakéhokoliv
materiálu a kopie zhotovené stejným způsobem
jako originál starší 50 let

4. exteriérové mříže a mřížová vrata provedené
z jakéhokoliv materiálu starší 70 let

5. studny, kašny a jejich části starší 70 let

(+) Jedno osvědčení pro takto označené předměty lze vydat i na jejich soubor. Žádost musí být opatřena fotografiemi, z nichž lze identifikovat jednotlivé předměty. Nedílnou přílohou žádosti musí být seznam předmětů, tvořících soubor, s uvedením příslušných identifikačních údajů.

(++) Jedno osvědčení pro takto označené předměty lze vydat i na jejich soubor. Žádost nemusí být opatřena fotografiemi. Nedílnou přílohou žádosti musí být seznam předmětů, tvořících soubor, s uvedením příslušných identifikačních údajů, umožňujících rozlišení předmětů tvořících soubor.

Poznámka: Není-li uvedena cena tržní, jedná se o předměty kulturní hodnoty bez ohledu na cenu.

Kromě souborů uvedených v I. je souborem funkční celek,

např. nábytková souprava, jídelní nebo nápojový servis,
souprava stolních ozdob, oděvní nebo krojová souprava,
souprava oltářních svícňů nebo liturgického nářadí,
autorské grafické album, scénické a kostýmní návrhy k
jedné inscenaci a soubor drobných jednotlivin vzniklý
sběratelskou činností.

Příloha 2: Ceník Karlova mostu

Ministerstvo dopravy
hlavní správa st. silnic

C e n í k

pro generální inventarizaci speciálních skladních fondů silničních, jejich nové ocenění a určení stupně jejich opotřebení.

Praha v prosinci 1954

Části 21 - 13 : Spevná krajnice, cyklistické pásy, chodníky pro pěší a materiálové skládky

Položka čís.	Název /konstrukce/	Rozeš /vybavení/	Měrná jednotka	Cena za 1 měr. jednotku v Kčs
21-1301	Spevná kraj. štěrková	včetně	m2	11,40
21-1302	Spev. krajnice živičná	nosného	m2	20,70
21-1303	Spev. krajnice betonová	podkladu	m2	53,35
21-1304	Spev. krajnice dlažbová		m2	63,40
21-1305	Cyklistický pás štěr. k.		m2	15,50
21-1306	Cykl. pás živičný		m2	15,80
21-1307	Cykl. pás betonový		m2	42,90
21-1308	Cykl. pás dlažbový		m2	72,40
21-1309	Chodník železový	včetně ob-	m2	72,40
21-1310	Chodník mozaikový	rubníků a	m2	115,-
21-1311	Chodník betonový	event.noa	m2	87,40
21-1312	Chodník asfaltový	podkladu	m2	135,60
21-1313	materiálová skládka		kus	3.427,-

Skupina 21 - 2 : Mosty

Části 21 - 21 : Mosty klenuté

Kubatura klenutých mostů se vypočte z empirických vzorců :

- a/ kubatura klenby v m3 : $(s + 1,2) \approx 0,1153 s^2$
- b/ kubatura opěr /dřev/ v m3 : $Q = \frac{Sp}{2} / \max.v = (sv + 0,1 Sp) + 1,57 (s+1,2)$
- c/ kubatura přílohlých podpěr v m3 :
 $Q = \frac{10}{10} / \max.v = (sv + 0,1 Sp) + 1,57 (s+1,2)$
- d/ šelajch sdí /dvě/ v m3 : $Q = 1,27 Sp (0,15 sp + 0,2 sv + 0,03d + 0,34) + d$
 $(sv + 1,2) / \max.v$, kde

s = volná šířka mostu
 a = světlost jednotlivých otvorů /u mostů o 1 otvoru $a = d$ /
 Sp = průměrná světlost obou krajních polí, t.j. tedy $\frac{a_1 + a_2}{2}$ /u mostů o jednom otvoru $sp = d$ /
 max.v. = největší výška nivyety nad terénem
 sv = stavební výška mostu
 d = délka přemostění

veškeré rozměry se udávají v metrech.